

ISSN - 1301 - 5575

ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ b ü l t e n i

Cilt :5, Sayı 2, Nisan 1999

ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ BÜLTENİ

İÇİNDEKİLER

Bu Bülten Adnan Menderes
Üniversitesi tarafından
Gg ayda bir yayımlanır
(Ocak, Nisan, Temmuz, Ekim)

Cilt : V
Sayı : 2
Nisan - 1999

SAHİBİ

ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
ADINA
Prof. Dr. Cezmi ÖNCÜER
Rektör

SORUMLU MÜDÜR

Ümmihan ŞAHİN

YAYIN KURULU

Prof. Dr. Bülent ALPARSLAN
Prof. Dr. M. Tuncer DÖKEN
Prof. Dr. İzzet ÇİFT
Doç. Dr. Adnan İNCE
Ümmihan ŞAHİN

ADRES

Adnan Menderes Üniversitesi
Rektörlüğü 09100 - AYDIN

TELEFONLAR : (254) 214 66 89 - 93
FAX : (254) 214 66 87
E-MAIL : bulteni@adu.edu.tr

BİSYO'da Seminerler Dizisi	2
23 Nisan'da Çocuklar Doyasaya Eğlendi	4
Adnan Menderes Üniversitesi Hastanesi'nin Bugünkü Durumu Prof. Dr. Göktan ERPEK - Merve ÖZGÜZ	6
Televizyondan Çocuklar Üzerindeki Etkisi Ökt. Aynur PALA	9
Gece Akım İsteme Prof. Doç. Dr. Ferið SÖNMEZ	11
Perşembe Rutininden Devam Ediyor	15
Sultanhisar MYO Müza Tenisi Turnuvası	17
Kütüphane Veri Tabanları	17
Tip Bayram Kutlanış	18
14 Mart Tip Bayramı Prof. Dr. Bülent ALPARSLAN	20
Hizmet İçi Eğitim	24
Veteriner Fakültesi Küçük Hayvan Kliniği Açıldı	24
Sevdalı Pıdaları Boyutladı	25
Novruz Kutlanış	25
Hamşirelik Haftası	26
Ebelik Haftası	26
Sevinç ve Hüzün Bir Arada Kemal GÜNÜÇALP	28
Kaplıca Tedavisi Nedir? Ne Değildir? Prof. Dr. Ö. Farsak ŞENDEW	29
Kayık Yaralanmaların Sempozyumu	31
Kona Kona	32

Ailenin sosyal statüsü, televizyon izlemeyi etkileyen bir diğer faktördür. Bazı çocuklar, video ve bilgisayar oyunlarını öğrenme amaçlı olarak kullanmaktadır. Eğer aile az eğitilmiş ise ve düşük bir gelire sahipse, çocuklar için boş zaman etkinlikleri daha sınırlıdır. Bu çocukların evdeki tek eğlence aracı televizyon olduğu için, bunlar daha fazla televizyon izleyeceklerdir.

Akşam yemeği yetken, bilinçsiz olarak televizyon izlemeye programlanmış çocuklar da vardır. Çoğu aile televizyon izleyerek yemek yer, çocuklar her zaman televizyonun önünde yemek yemenin daha zevkli olduğunu öğrenirler.

50'lerin ortalarında yapılan bir araştırma, ana-baba-çocuk çatışmasının, ailevi kısıtlamaların ve ailevi sıcaklığın yoksulluğun çocuklar arasında daha fazla televizyon izlemeye neden olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu çocuklar, televizyonu, aile problemlerinden kaçmak için kullanmayı öğrenirler.

Günümüzde, ekonomik sebeplerden dolayı, hem anne hem de baba çalışıkları için, çocuklar evde yalnız bırakıldıklarından dolayı daha fazla televizyon izlemektedirler.

Bazı çocuklar ise bilgi edinmek üzere televizyon izler ve ne zaman televizyonu kapatmaları gerektiğini bilirler.

TELEVİZYONUN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ BİLİŞSEL ETKİLERİ

Televizyonun olumsuz etkileri kadar, olumlu etkileri de vardır. Televizyonun en önemli olumsuz etkilerinden birisi, onun öğrenme yeteneğini azaltmasıdır. Çok sayıda araştırma, çok uzun süre televizyon izlemenin gerçekten de çocuğun bilişsel gelişimini olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir.

Araştırmalar, fazla televizyon izlemenin okuma becerilerinin kazandırılmasında yavaşlama, yaratıcı düşüncenin gelişmesinde düşme, sosyal becerilerin gelişmesinde zayıflama ve okul performansında düşmeye neden olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu araştırmalarda, daha fazla televizyon izleyen çocukların, daha az söz dinleyen çocuklar olduğu ileri sürülmektedir.

Bir grup Amerikan araştırmacılar tarafından televizyon izleme ile okuma alışkanlıkları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak üzere yapılan araştırmada, daha fazla okuma ile zaman geçiren öğrencilerin, hayali ve şiddet içeren filmleri daha az izledikleri ve IQ'larının daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, hayali programların pasif olarak izlenmesi, aktif, yaratıcı düşünme ve zihinsel gelişmeyi engellemektedir.

Morgan ve Gross tarafından 11-15 yaş arasındaki çocuklar üzerinde yapılan bir araştırma sonuçlarına göre, yazma yeteneği ile öğrencinin her ay okuduğu kitap sayısı doğru orantılıdır. Çünkü, çocuklar kitap okurken karşılaştığı bazı kelimelerin anlamalarını öğrenmek için sözlüğe bakmaktadır ve zor olan parçaları için zihni kullandıkları görülmektedir.

Bazı çocuklar için televizyon izleme, okumanın yerini almaktadır, çünkü her iki etkinlik benzer ihtiyaçları karşılar ve televizyon en çekici paketi sunar. Çocuklar, aktif olarak kendi kendilerine bir kitap okuma yerine, pasif olarak kendileri için televizyonun okumasını tercih ederler.

ÇOCUKLARDA ÖNEMLİ BİR SORUN: GECE ALTINI ISLATMA

✱ Ferah SÖNMEZ

İdrarını tutabilmeyi öğrenen bir çocukta geceleri uyku sırasında olan idrar kaçırma olayına *gece altını ıslatma* diyoruz. Gece altını ıslatmanın tıbbi karşılığı ise Yunanca *işemek* anlamına gelen *enonem* kelimesinden türetilen *enurezis* tir.

Çocukların gece altını ıslatmasının ilk çağlardan beri önemli bir sorun olarak kabul edildiği sanılmaktadır. MÖ 384-322 yıllarında yaşamış olan doğa ve insan yaşamı ile ilgili görüşleri ile ünlü filozof Aristoteles'in de *çocukların altını ıslatma* sorunundan bahsettiği bilinmektedir. Jean-Jacques Rousseau gibi ünlü bazı yazarlar yanı sıra bazı ünlü ressamların kendilerinin de yaşadıkları sorun olan gece yatağını ıslatmayı eserlerinde konu olarak işledikleri bilinmektedir.

Bu yazıda günümüzde de çocuklarda oldukça sık rastladığımız bir sorun olmaya devam eden *gece altını ıslatma* ile ilgili aklınıza gelebilecek sorular yanıtlanmaya çalışıldı.

Normal koşullarda bir çocuk idrarını ne zaman tutabilmeye başlar?

Bebekte işeme refleks bir olaydır. Mesanenin dolması bu refleks arkının çalışmasına neden olur. Yerudoğan döneminde günde ortalama 18-20 kez işeme olmaktadır. 6. aydan sonra ise hem işeme seyrekleşir, hem de bir kez yapılan idrar miktarı artar. Büyüdükçe kazandıktan istemli denetimle ise bu refleks frenlenir. Bir çocuk önce gündüzleri idrarını tutabilmeyi öğrenir. Genellikle 18-24 aylıkken gündüzleri çişinin geldiğini söylemeye başlar. Ancak geceleri idrarını tutabilmenin gerçekleşme zamanı bireyler arasında farklılık gösterebilmektedir. Üç yaşındaki çocukların yüzde 67'si gece kuru kalmayı başarmaktadır. 4-6 yaşlarında ise yüzde 80-90 çocuk mesane denetimini yapabilmektedir.

Gece altını ıslatma kaç yaşından sonra bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır?

Bunun için genellikle kabul edilen 5 yaşır. Diğer bir deyişle 5 yaştan sonra sürekli olarak ayda en az iki kez olmak üzere geceleri, uyku sırasında idrarını kaçıran her çocuk *Gece altını ıslatıyor* olarak kabul edilmektedir. Bu durum ya çocuk hiç kuru kalmadan ya da en az 6 ay ya da bazı kaynaklara göre de bir yıl kuru kalma sürecini izleyerek gerçekleşebilmektedir.

Ancak burada vurgulamamız gereken önemli bir nokta *altını ıslatan* bu çocuklarda buna neden olabilecek şeker hastalığı, idrar yolu enfeksiyonu, böbrek yetmezliği, mesane kasi ve sinirletmesinde doğuştan veya sonradan kazanılmış herhangi bir yapısal hastalık durumunun olmaması gerektiğidir.

✱ Yrd.Doç.Dr., ADÜ Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD.

Çocuklarda gece altını ıslatma hangi sıklıkta görülmektedir?

Cinsiyet farkı var mıdır?

5 yaşın üstündeki çocukların yüzde 15-20'sinin gece altını ıslattığı bilinmektedir. Yılda yüzde 15'lik bir düzelmeye ile 15 yaşta da yüzde 1-2'lik bir bölümü ıslatmaya devam etmektedir.

Gece altını ıslatma erkek çocuklarda daha sık görülmekte, kız erkek oranının 2/3 olduğu bildirilmektedir. Gece altını ıslatmanın sosyoekonomik durumu bozuk olan veya kalabalık olan ailelerde daha sık olduğu kabul edilmesine karşın genetik faktörler de rol aldığı için toplumun her kesimindeki ailelerde önemli bir sorun oluşturabilmektedir.

Gece altını ıslatan çocukların yüzde 75- 80'i hiç kuru kalmayan çocuklar olmasına karşın , yüzde 20-25'inde gece işemesi sonradan başlamıştır. Gece işeyen çocukların yüzde 15-20'si ise hem gece hem de gündüz idrarlarını kaçırmaktadır. Hem gece hem de gündüz idrar kaçıran çocukların ise çoğunluğunu kızlar oluşturmaktadır. ıslatmayı kesen çocuklarda ise yüzde 75 oranında yinelenme görülebilmektedir.

Sonradan altını ıslatmaya başlayan çocuklarda neden, ruhsal zedelenme olabileceği gibi, idrar yolu enfeksiyonu, böbrek, idrar yolları ve mesane ile ilgili bozukluklar ve sinir sistemi ile ilgili hastalıklar da olabilir.

Çocukların gece altınlarını ıslatmalarının nedeni nedir?

Bu sorunun ilk çağlardan beri bilinmesine ve çözüm aranmasına karşın nedeni tam olarak belirlenmiş değildir. Bu konuda yapılan araştırmalar birden fazla etkenin çocuklarda gece işemesine yol açabileceğini ortaya koymuştur.

Yapılan incelemeler sonucunda günümüzde, gece işemesine yol açabilecek vücuda ait herhangi bir hastalık hali saptanmayan çocuklarda gece altını ıslatmada aşağıda sayılacak etkenlerin sorumlu olduğu kabul edilmektedir.

I. Genetik faktörler:

İşeme için gerekli olan nörofizyolojik gelişimde gecikme olması neden olarak gösterilmektedir. Bu gecikmeden genetik etkenler sorumlu tutulmaktadır. Ancak ne genetik mekanizmanın özgünlüğü ne de geçiş şekli tam olarak aydınlatılmamıştır. Bazı araştırmacılar bunun kromozomal bir etki olmasından çok, anne ve babanın psikolojik dengesizliğinin bu duruma yol açtığını bildirmektedirler. Son zamanlarda bu rahatsızlığa yol açan genin 11. kromozomda bulunduğu bulunması ise genetik etkenlerin daha önemli işlevi olduğunu göstermektedir.

Bu konudaki araştırmalar süre dursun eskiden beri bilinen bir konu, ailede gece yatağını ıslatma öyküsünün olduğu durumlarda bu rahatsızlığın daha sıklıkla görülmüştür. Hem anne hem de babası çocukluklarında yataklarını ıslatmış çocuklarda yüzde 77 gibi yüksek oranda gece işemesine rastlanmaktadır. Anne veya babadan sadece birinde yatağını ıslatma öyküsü varsa, çocukta da yüzde 43-44 oranında yatağını ıslatma görülecektir. Ailede herhangi bir bireyde böyle bir yakınma olması çocuğa yüzde 25 oranında yansımaktadır. Yapılan araştırmalar ailesinde hiç gece altını ıslatan birisi olmayan ailelerde bu durum sadece yüzde 15 oranında saptanmaktadır. O halde nedeni tam olarak bilinmese de genetik etkenlerin önemli işlevi de kesinlikle yadsınmaz.

2. İşeme alışkanlığının kazanılmasındaki gelişmede gecikme

Burada sözü edilen gelişimde gecikmeden, işeme için gerekli nörofizyolojik olgunlaşmanın gelişmesinin gecikmesinden çok, işeme alışkanlığının öğretilmesindeki bozukluklar sorumlu tutulmaktadır.

Bir çok epidemiyolojik çalışmada işeme alışkanlığının gelişmesindeki gecikmeden sosyoekonomik durum ve gerilim etkenlerinin önemli işlevleri olduğunu göstermiştir. Özellikle 2 ile 4 yaş arasında yaşanan gerilimler gece altını iletmeye yol açabilmektedir. Örneğin bu dönemde yeni bir kardeşin gelişi veya anne ve babanın boşanması, ölümü, yeni eve taşınma, hastaneye yatma, kaza ve ani olay geçirme gibi durumlar örneklerdir. Bazı çalışmalarda ise benzeri bir ilişki gösterilememiştir.

Tuvalete eğitiminde yapılan bazı yanlışlıklar da gece altını iletmeye neden olabilmektedir. Çocuğu 2 yaşından önce, çişini söylemeye zorlamak, bu nedenle çeşitli şekillerde cezalandırmak veya bu konuda çocuğa hiç eğitim vermemek gibi durumlar bu konuda yapılan yanlışlardır.

3. Ruhsal etkenler:

Bazen gece altını iletme ruhsal bozukluk ile bir arada olabilir. Fakat bu konuda yapılan araştırmalar bu çocuklarda, ruhsal bozukluk veya özel bir ruhsal yapı öneği olmadığını göstermiştir. Gece altını iletan çocukların yüzde 50'sinde bazı davranışsal veya duygusal bozukluklar saptansa da, bu durumun gece altını iletme ile bağlantısı kesin değildir.

4. Uyku bozuklukları:

Genellikle gece altını iletan çocukların anneleri çocuklarının uykularının çok ağır olduğundan yakınmaktadır. Eskiden de gece altını iletmanın uykunun en ağır olduğu dönemde olduğu ve bu çocukların uykularının daha ağır olduğu kabul edilirdi. Oysa bu konudaki bilimsel çalışmalar bu görüşün doğru olmadığını göstermiştir. Yani gece altını iletan çocukların uykuları yaşıtlarından ağır değildir. Diğer yandan da gece işemeleri gece boyunca uykunun herhangi bir evresinde rasgele oluşmaktadır.

5. Antidiüretik hormon salınım düzensizliği:

Antidiüretik hormon böbrekteki idrar tüplerine etki ederek idrar miktarını azaltıcı özelliğe sahip bir hormondur. Normalde bu hormonun salgılanmasında geceleri artış olmaktadır. Son zamanlarda bu konuda yapılan araştırmalar gece altını iletan çocuklarda bu hormondaki normal gece artışı olmadığını göstermiştir. Böylece bu çocuklarda gece idrar miktarı artmakta ve bu da uyku sırasında işemeye yol açmaktadır. Fakat bu görüş çocukların mesanelerinin idrarla dolduğunda niçin uyanamadıklarına açıklık getirememektedir.

Bunlar dışında bilimsel olarak tam kanıtlanmamış olsa da, barsak kurtlarının ve geniz etlerinin de çocuklarda geceleri altını iletmeye neden olabileceği sanılmaktadır.

Gece altını ıslatan çocukları sağıltmak nasıl yapılır?

Çocuklarının geceleri bazen birden de fazla kez altını ıslatması anneler için katihiyenlenildiği zor bir durumdur. Bu durumdan kurtulmak isteyen anneler sürekli çocuklarını suçlamakta ya da çareyi çocuklarını cezalandırmakta bulmaktadır. Sonuçta da çocuklar psikolojik olarak etkilenmekte, davranışlarında bozukluklar oluşmakta fakat gece işemeleri de devam etmektedir.

13. yüzyıldan beri bu sorunu çözebilmek için değişik yöntemler denenmiştir. Eskiden denenmiş olan bu yöntemler arasında horoz taşıdığına toz halinde verilmesi, idrar yolunun gümüş nitrat ile yakılması, vantuz, ayakta uyumanın önerilmesi, üreme organını plastik bir koruyucu ile kaplanması, mesaneye madeni mum ile Faradi akımı verilmesi, pipi stop adı verilen değişik ışıklı alarm sistemleri, üreme organına kurbağa bağlanması sayılabilir. Bu yöntemlerin hiç birinin başarılı olmadığını ve günümüzde hiçbirinin kullanılmadığını biliyoruz.

Günümüzdeki sağıltım yöntemleri ise iki türdür.

1. İlaçsız sağıltım: Bu tedavi modelinde eğitim, psikoterapi, değişik yöntemlerle çocuğun kuru kalmaya yönlendirilmesi, sıvı kısıtlaması, mesane eğitimi, koşullandırma ve alarm saati uygulaması, akupunktur ve hipnoterapi sayılabilir.

2. İlaçlı sağıltım: Antikolinerjikler, antidiüretik hormon, trisiklik antidepresanlar ve psikostimulan etkili pirasetam bu konuda verilen ilaçlardır.

Çocukları geceleri işeyen aileler ne yapmalıdır?

Burada önemli olan öncelikle gece işemeleri olan çocukta yapısal dedigimiz yani değişik organlarına ait hastalıkların olup olmadığını araştırmaktır. Örneğin bu çocuklarda şeker hastalığı, böbrek ve idrar yolları hastalıkları veya sinir sistemi hastalıkları esas sorun olabilir. Bu hastalıkların zamanında tanınması ilerlemesi ölüme kadar varabilen ve sonradan düzeltilmesi zor olabilecek veya mümkün olmayacak durumlara neden olabilir. Bu nedenle bu aileler öncelikle bir çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanına başvurup bu yönlere incelenmelidirler. Elde edilecek sonuçlara göre çocuk nefroloğu, çocuk üroloğu, çocuk nöroloğu ve çocuk psikiyatristi genellikle bir ekip olarak bu çocukları tetkik ve tedavi ederek izlemelidirler.

Yapısal bir hastalığı olmayan çocukların bu sorunlarını yine hekimin uygun göreceği bir tedavi yöntemi giderilebilmektedir.

Üniversitemizde de Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Çocuk Nefroloji polikliniğinde bu yakınıma ile gelenlerin tetkik ve tedavileri yapılmaktadır.

PERŞEMBE ETKİNLİKLERİ DEVAM EDİYOR

Mahmut AKKIN - Üniversitemizin bilimsel, sosyal ve kültürel etkinlikler dizisinin bu döneminde farklı disiplinlerden konuklarımız oldu.

Bu dönemin ilk konuğu olan ASPEN Turizm AŞ Genel Müdürü ve Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Görevlisi Dr. İbrahim BİRKAN 07 Ocak 1999 günü verdiği *Tertow ve Çevre* konulu konferansında, turizm ile doğa ve çevre arasında yaşamsal bir ilişkinin bulunduğuna değindi.

Doğanın, yanlış müdahaleler sonucu hızla kirlendiğini, bu kirlenmeden sadece kirleten ülkenin değil, tüm ülkelerin etkilendiğini, çünkü kirliliğin ulusal sınır tanımadığını ifade eden BİRKAN, "ülkemiz genelinde de turizm açısından önem taşıyan kıyılarımız, betonlaşma ve çarpık yapılaşma sonucu yaşanabilir olmaktan çıktı. Doğal çevrenin kirleticilerine karşı ciddi yaptırımlar uygulanması gerekmektedir. Türkiye bir uygarlık ve inançlar beşgidir. Bu nedenle

özellikle inanç turizmine önem verilmesi büyük önem taşımaktadır." dedi.

Ocak ayının diğer konuğu Türkiye Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Dr. Fusun SAYEK, Üniversitemiz Merkez Kampüsü Konferans Salonunda yaptığı söyleşide, Türkiye'de sağlığa ilişkin mevcut verilerin kayıpları boyutlarında olduğunu vurguladı. Türkiye'de sağlığa ayrılan payın son yıllarda hızla düştüğünü kaydeden SAYEK sağlıkla eğitimin insan gelişiminde iç içe olgular olduğunu vurgulayarak: "Ülkemizde sağlık alanındaki yetersizliklerin yarıya eğitimin alanında da yetersizlikler bulunmaktadır. Ancak hem sağlık hem de eğitim temel insan hakkıdır" şeklinde konuştu.

Şubat ayının ilk konuğu bilim ve siyaset dünyasının seçkin üyesi Prof. Dr. Erdal İNÖNÜ idi. Üniversitemiz Spor ve Kültür Salonunda verilen konferansta Erdal İNÖNÜ, aktif siyasetin içindeki bir aileden gelmiş olmasına rağmen, siya-

sete çok sonradan başladığını, siyasal yaşamı boyunca bilimsel verilerden çok yararlandığını deneysel bütünlerin kurallarını, siyaset bilimine uygulamaya çalıştığını belirterek aktif siyasal yaşamında Sosyal Psikolojinin grup dinamiği ve grup iletişiminden fazlasıyla yararlandığını kaydetti.

25 Şubat 1999 günü Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanı Tiyatro yazarı Dinçer SUMER ise sunmuş olduğu *Sanat, Çevre ve Barış* konulu konferansta sanatın ancak barış ve demokrasi ortamında varlık gösterebildiğini, barışın ve kardeşliğin bir doğal çevrenin toplumsal bir duyarlılık ve kararlılık sonucu korunduğunu söyleyerek dinleyicilere bir tiyatro eserinden bölümler aktardı.

Mart ayının tek konugu 11 Mart 1999 günü *Kadın ve Çevre* konusunda konferans sunan Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Sosyoloji Bölümü Başkanı Prof.Dr. Nilgün ÇELEBİ idi. ÇELEBİ, çevreye karşı kadın duyarlılığını açıklarken sunumunu *Magia El Dulce* adlı *İçerideki Bir Sosyal Yapı ve Durum Saptama* araştırmasına dayandırdı. Araştırma sonuçlarından voriler sunan ÇELEBİ, çevre duyarlılığının, kadın-erkek gibi cinsiyet ayrımı göstermediğini ifade etti.

SULTANHİSAR MESLEK YÜKSEKOKULU GELENEKSEL MASA TENİSİ TURNUVASI

Uzm. Oğuz DOLGUN- Sultanhisar Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin katıldığı geleneksel masa tenisi turnuvalarının bu yıl üçüncüsü düzenlendi. Toplam 21 öğrencinin katıldığı turnuvada finale kalan Seracılık programı 2. sınıf öğrencilerinden Halil KOÇYİĞİT ile Fide ve Fidecilik programı 1. sınıf öğrencilerinden Süleyman ÖZCAN karşılaştılar. Yüksekokulu öğrencilerinin ve okul personelinin izleyici olarak bulunduğu final karşılaşmasında 1. sınıf öğrencisi Süleyman ÖZCAN rakibi Halil KOÇYİĞİT'i oldukça beycesane geçen bir karşılaşma sonucunda 3-1 yenerek Yüksekokulun masa tenisi şampiyonu oldu. Şampiyon öğrenci Yüksekokul Müdürü Doç.Dr. Gonül AYDIN tarafından doimkalem takımı ile ödüllendirildi. İkinci olan öğrenciye de yüksekokul spor ve kültürel faaliyetlerinden sorumlu Öğr. Gör. Dr. Oğuz DOLGUN tarafından doimkalem hediye edildi.

KÜTÜPHANEMİZDE DENEME AMAÇLI ON-LINE VERİ TABANLARI HİZMETİNİZDE

Uzm. Elif ERBİL- Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı bilimsel veri tabanlarını deneme amaçlı olarak kullanıcıların hizmetine sundu. Değişik firmalarla anlaşma sağlanarak belli sürelerle hizmete sunulan veri tabanları şunlardır:

BIOLOGICAL ABSTRACTS; Anatomi, biyokimya, biyoloji, genetik, mikrobiyoloji, bitki genetiği, botanik, ekoloji, sağlık bilimleri vb. konuların kapsamaktadır.

Ulakim'in VEDES projesi üzerinden seçilen ürünler:
Silver Platter firmasıdır;

LIFE SCIENCE COLLECTION; Biyokimya, biyoloji, biyoteknoloji, kanser, tıp, patoloji, mikrobiyoloji, çevre, veteriner bilimleri vb.

MATHSCI; Bilgisayar, matematik, fizik, bilim ve teknoloji vb.

AGRI; Tarım, hayvancılık bilimleri, biyoloji, botanik, bitki genetiği, toprak vb. konularını kapsamaktadır (2 aylık 20.07.1999'a kadar).

ISI firmasıdır;

WEB of SCIENCE'n kapsadığı Science Citation Index Expandede, Social Sciences Citation Index, Art & Humanities Citation Index (30.06.1999'a kadar)

Değişik bilim dallarını kapsayan bu tür çalışmalarımız devam edecektir.

TIP BAYRAMI KUTLANDI

14 Mart Tıp Bayramı Valisi Muharrem GÖRTAYOĞLU ve Rektörümüz Prof. Dr. Gökçe ÖZÇELİK ile Başkanlar ile birlikte fotoğraflandı.

Prof. Dr. Ayye YENİGÜN - 14 Mart Tıp Bayramı kutlamaları kapsamında Üniversitemiz Tıp Fakültesi bir dizi etkinlik gerçekleştirildi.

1998-99 Akademik Yılında 24 öğrenci ile eğitim-öğretimi başlayan Fakülte kutlamalar için Aydın Tabip Odası ile işbirliği içinde bir program hazırladı.

8-14 Mart tarihleri arasındaki programda ilk etkinlik 8 Mart günü Fakülte kütüphanesinde düzenlenen saydam gösteriydi. Öğretim üyeleri Doç.Dr. Emel DÖKÜOĞLU, Yrd. Doç. Dr. Semi ERPEK, Yrd. Doç. Dr. İlhan ÖZKAN, Yrd. Doç. Dr. Mehmet POLATLI ve Yrd.Doç.Dr. Ökay BAŞAK'ın yurtiçi ve yurtdışından derledikleri diyalog sunduğları gösteri, gördüğü ilgi nedeniyle 11 Mart 1999 günü *Perşembe Etkinliği* kapsamında tekrarlandı.

Etkinlik program kapsamında 10 Mart 1999 günü Aydın Bilimsel Birlik Derneği Lokalinde beş turnuvası düzenlendi. Genel klasman ve mikstler olmak üzere iki ayrı kategoride yapılan yarışmalar sonucu İncelievce Sağlık Okulu bekimlerinden Dr. İsmet YALMAZ birinci, Dr. Ali İlhan YALÇIN ikinci oldu. Kendilerine

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü tarafından çeyrek ödülleri verildi.

12 Mart 1999 günü düzenlenen etkinlik ise bir paneliydi.

Aydın Devlet Hastanesi Konferans Salonunda düzenlenen ve Aydın Tabip Odası ile Fakülte tarafından ortaklaşa hazırlanan Sağlık Sorunları ve Çözümleri konulu panelde Tabip Odası Başkanı Dr. Adil ATALAY, Tıp Fakültesi öğrencisi Salih KOPAN, İl Sağlık Müdürü Dr. Naim KIRIŞMAN ve Tıp Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Bulent ALPARSLAN konuşmacı olarak katıldılar. Aydın Valisi Muharrem GÖRTAYOĞLU'nun açtığı konuşmasını yaptığı panelin ardından Aydın Tabip Odası tarafından Öğretmenevitinde bir kokteyl verildi.

14 Mart Tıp Bayramı kutlama etkinlikleri çerçevesinde Üniversitemiz Spor ve Kültür Salonunda düzenlenen spor turnuvalarında ise huzurlu öğretim üyeleri asistanlar takımıyla yarışarak birinci oldu.

Tennisde Yrd.Doç.Dr. İlhan ÖZKAN'ın birinci, Yrd. Doç. Dr. İlhan İNCİ'nin ikinci olduğu turnuvalarda, masa tenisinde tek erkeklerde Doç. Dr. Hüfki BAŞALOĞLU, tek bayarlarda ise Doç.Dr. Neriman AYDIN birinci oldu.

İlk öğretim üyesi bu mahzun ve ilk öğrenci pasta keserken.

Basketbol karşılaşmalarında öğretim üyeleri öğrencileri yenerek birinci olurken, salon futbolunda galibiyet yine öğretim üyeleri futbol takımının oldu.

Kutlama programının son etkinliği ise 13 Mart 1999 günü Gar Restoranda yapılan Top Buluşuydu. Aydın Valisi Muharrem GÖKTAYOĞLU, Rektör Prof.Dr. Gezmi ÖNCÜER, öğretim elemanları, öğrenciler ve fakülte dışından bekimlerin katıldığı bala oldukça renkli geçti.

Spor turnuvalarında birinci olanlara ödüllerin verildiği gecede ilk öğrenci Süleyman Hakan KARAKÖSE, ilk öğretim üyesi Doç.Dr. Nefiinan AYDIN ve ilk asistan Nilat KARAGÖZ-KESER pasta kestiler.

Fakülte öğretim üyeleri ve öğrenciler bala boyunca orkestraya geçip solistlik yaparak gümillerince eğlendiler.

14 Mart Top Buluşması futbol karşılaşmalarında Öncüoğlu grup basketbol takımının ilk şampiyonu olan öğrencilerimiz tarafından çekildi.

BESYO'DA SEMİNERLER DİZİSİ

Cafer SOĞANCI - Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürü Prof. Dr. Bülent ALPARSLAN nezaretinde düzenlenen eğitim amaçlı 15.10.1998 -27/05.1999 tarihleri arasında 11 akademik eğitim seminerinin programlandığını bildirdi.

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğretim elemanlarının meslek içi eğitimine katkıda bulunacak bu seminerlerin ilki son sınıf öğrencilerinin de katılımıyla 15 Ekim 1998 günü Okutman İsmail TOPKAYA tarafından gerçekleştirildi. *Futbolda hız hareketlerin, taşınmaların ve şiddetin sosyolojik boyutlu özellikleri* konulu seminerde bu sorunun çok geniş bir perspektiften incelendi.

Futbolda hız hareketleri, taşınmalar ve şiddetli bu konuda yapılmış araştırmalardan hareketle ortaya koyan TOPKAYA "Bulgular incelendiğinde iki sosyolojik motif futboldaki şiddetin kaynağı olarak görülmektedir. Ancak bunlar temel neden olmakla birlikte şiddeti açıklamakta yetersiz kalmaktadır. Eğitim eksikliği ya da ekonomik sorunların yanı sıra da bu sorunu tek başına açıklamamaktadır. Çünkü eğitimde ve ekonomide belirli seviyeye ulaştığı ülkelerde de şiddet sorunları yaşanmaktadır" dedi.

Futbolda şiddetli farklı sosyolojik kavramlarla açıklamanın gerekliliğine değinen Ökt. İsmail TOPKAYA, sosyalleşme, kültür, açık-kapalı toplum, sosyal çözümü,

yabancılaşma, toplumsal denetim zayıflığı, azeri, sosyal buluşma ve saldırıgândığın yön değiştirmesi motiflerinden hareketle kavramlaştırma önermelerine gitti.

15 Kasım 1998 günü Ökt. Hakkı GÜNEŞ tarafından sunulan seminerin konusu ise *BIYORİTİM* (Biyolojik ritimler) idi. Organizmadaki ritimlere bağlı birçok fizyolojik, biyokimyasal ve davranışsal olgunun ritmik değişimlerini araştırılan bilim dalı olan Kronobiyoloji hakkında bilgi veren GÜNEŞ, kronobiyolojide ritim yelpazesi ritimlerin periyotları ile karakterizedir. Periyodu yaklaşık 24 saat olan sirkadiyen ritimler ve bunların temel fizyolojik özelliklerinden söz ederek son yıllarda performans düşüşü ve düzenli bir periyod gösterip göstermediğinin yoğun olarak araştırıldığını vurguladı.

Seminerde son olarak kitaların uçaklarda yaşanan jet sendromu üzerinde de durularak bu sendromun nedenleri ve sendromu yenmenin yolları tartışıldı.

26 Kasım 1998 günü düzenlenen ve Rektör Prof.Dr. Cozmi ONÇUER'in de katılımıyla gerçekleştirilen semineri Öğr. Görevlisi Hasan Can OKTAYLAR ve Öğr. Görevlisi Nemin Öner KORUKLU sundu.

Öğrenme-Öğretme Stratejileri ile Ölçme Değerlendirme Teknikleri konulu seminerde OKTAYLAR günümüzde öğrenme ve öğretme süreçlerini davranış bilimlerindeki

Ökt. Bülent ALPARSLAN tarafından düzenlenen eğitim semineri.

Seminerde bir görüşme.

14 MART TIP BAYRAMI

✧ ✧ Bülent ALPARSLAN

Ülkemiz genelinde her yıl büyük bir coşkuyla kutlanan 14 Mart Tıp Bayramının bu yıl bizler için ayrı bir anlamı ve önemi var. Fakültemizin eğitime başlaması nedeniyle Aydın'da ilk kez bir Tıp Bayramını öğrencilerimizle birlikte kutluyoruz.

14 Mart 1827 ülkemizde modern tıp eğitiminin başlangıcıdır. Kutladığımız bayram tıp eğitimi ile ilgili olduğu için, sizlere tıp eğitiminin günümüze kadar olan tarihsel sürecinden bazı kesitler sunmak istiyorum.

Tıp tarihi insanlık tarihi kadar eskidir. İnsanlığı pek çok konuda olduğu gibi sağlık konusunda da gözleyerek, deneyerek biriktirdiği bilgileri kuşağın kuşağa aktarmıştır. Sakatlımlar, yaralanmalar, hayvanların hastalanmaları ve doğum gibi yaşanan pek çok olay, ilkel toplumlarda becerikli, gözlemci ve yetenekli çözümleri bereylerin sıvrılmasına neden olmuştur. Büyücü, sihribaz, şaman, bekim veya benzeri pek çok ad verilen bu insanların dünyamızın en eski uzmanlık kollarından birini oluşturdukları da kesindir.

Helenistik çağda ozal bir tıp okulu olmamasına karşın hekim olarak yetişecek her aday Gymnasion eğitiminden geçmekteydi. Bu eğitim sürecinde hekim adayları beden eğitimi, felsefe, matematik, müzik, coğrafya yanında *eleotory* denilen güzel söz söyleme ve yazma sanatını öğrenmekte idi. Gymnasion eğitiminden sonra bekim adaylarının deneyimli ve ünlü hekimlerin yanında en az altı yıl süren bir öğrenim görmesi gerekmekte idi. Ünlü hekimlerin çocukları isterlerse babalarının yanında bu mesleği öğrenebiliyordu. Kısacası M.Ö. 2000 yıllarında baba-oğul veya usta-çırak ilişkisi içinde bir tıp eğitim sisteminin olduğu görülmektedir.

M.Ö. 7. ve 6. yüzyıllarda ilk Tıp Okulu Güney İtalya' da Kroton kentinde kurulmuştur.

Babası da (Heraklides) kendisi gibi ünlü bir hekim olan ve modern tıbbin öncüsü olarak bilinen Hippokratés (M.Ö. 460-385) döneminde gözlem ve deney, bilginin ana kaynağı oluşturmıştır. Bu çağın ilk büyük tıp okulu olan Knidos ve Kos 'da ünlü hastalıkların gözleme dayanan klinik bulguları ve prognozu öğretilirken anatomiye de ağırlık verilmiştir. Bu dönemde cerrahların anatomi bilgilerinin ileri düzeyde olduğu bilinmektedir (4).

Tarih boyunca tıp ile din iç içe olmuştur. Çeşitli kültürlerde hastalıkların ve salgınlara tanrılardan geldiği yaygın bir inançtır. Tanrıdan gelen iletin yine tanrı yardımı ile yok edilmesi inancı asırlarca tıp-din kavramı bir hekimlik modeli oluşturmuştur.

Pek çok ünlü hekimin yetiştiği kendi tarihimize baktığımızda tızcımar ve meşruiyet hareketlerinden sonra XIX. Yüzyılda Osmanlı Tıbbı'nın batıya döndüğünü ve modernleşme çabalarına girdiğini görüyoruz.

Ordu'nun sağlık gereksinimini karşılamak ve sağlık personeli yetiştirmek üzere II. Mahmut tarafından 14 Mart 1827'de kurulan Tıphane ve Cerrahhane-i Amire yurdumuzdaki tıp eğitiminin ilk modern aşamasıdır. Tıp Bayramı olarak kutladığımız 14 Mart tarihi de buradan gelmektedir. Orduyu modernize etmek amacıyla ilk askeri hastaneler (İstanbul, Deniz Hastanesi 1838, Haydarpaşa Askeri Hastanesi 1845, Gümüşsuyu Askeri Hastanesi 1846) bu dönemde kurulmuştur.

✧ Prof. Dr. ADÜ Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı Başkanı

Viyana'da eğitim gören ve II. Mahmud tarafından Askeri Tıbbiye hocalığına atanan Dr. CHARLES AMBROISE BERNARD (1838) ile Paris'te eğitim gören ve 1852'de Askeri Tıbbiye Nazırlığına getirilen Hekimbaşısı Cerrah İsmail Paşa'nın yoğun çabaları sonucu Askeri Tıbbiye Avrupalılar tarafından da fakülte olarak kabul edilmiştir (3).

Tip eğitimindeki çağdaşlaşma hareketlerine paralel olarak kamu hizmet alanlarına daha iyi eğitim görmüş eleman yetiştirmek amacıyla 1848 yılında medrese fiitü bir kurumu olarak düşüncülen Darülfünun kurulmuştur. Ancak mollaların, dini ve bağnaz çevrelerin yürüttüğü reaksiyoner hareketler sonucu çok geçmeden Darülfünun kapatılmıştır. Buna karşın sürdürülen eğitimdeki iyileşme arayışları ve olaştırtıcı kesimlerin gitikçe artan baskıları ile II. Abdülhamit bu kez Darülfünan-ı Osmani adıyla bu kurumun yeniden açılmasına izin vermiştir (5).

Darülfünun her ne kadar bilimsel lapaş anlamında ise de bu kurum kendinden beklenen çağdaş düzeyi yakalayamamıştır. Darülfünun hocaları güncel ilimleri dışında eğitim ve öğretmeye yeterince zaman ayırmayıp statik bir konumda görevlerini sürdürmüşlerdir. Tip eğitimi de herzer bir durumda. Fakülte Haydarpaşa'da olduğu halde hocaların çoğu meydanhanelerinin olduğu Rumeli yakasında oturup kişisel işlerine eğitimden daha çok önem vermişlerdir (2).

Kurtuluş Savaşı'ndan sonra sağlık ve eğitim alanında da sorunlar belirlemeye ulaşılması düşüncileri bedeliere doğru süratle yol almaya başlamıştır. 1923 yılında Ülkemizde bir Tıp Fakültesi, 286 tıp öğrencisi, 86 hastane, 554 doktor (diğer hekimli yok), 60 eczacı ve 4 hemşire vardır. Bu hastanelerden 15-20 kadarı bize ait olup geriye azınlık ve yabancılarla (Amerikan, Alman, Fransız, İtalyan, Mısırlı, Rum, Ermeni vb.) aittir. Doktorların yarısı ve hemşirelerin hepsi azınlıktır (1).

Türkiye Büyük Millet Meclisi ilk iş olarak 2 Mayıs 1920'de Sağlık ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nı kurmuştur. 1923'de Lozan Barış Antlaşması ile Sağlık Kapütülasyonundan kurtulmuştur. Karantina, sahil sağlık idareli tüm sağlık hizmetlerinin yalnız Türk hakimlerince yapılma hakkı getirilmiştir. 1923'de kabul edilen Tıbbet ve Şuabhan Kanunu ile doktorların görevleri, sorumluluğu, uzman doktorluk, eczacı, diğ tabibi ve hemşirelerin tasım ve görevleri belirlenmiştir. 1925'de Kızılay Hemşire Okulu açılmıştır (ilk hemşire okulu).

Hukuk devrimi, kadın hakları, lekke ve zavıyelerin kapatılması, ölçü ve yazıda Lafaz sisteminin kabul edilmesi, unvanların ve rütanelerin kaldırılması, öğretimin birleştirilmesi ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlanması gibi gerçek anlamda birçok reformun yapıldığı Cumhuriyet döneminde çağdaş ve laik düşünce yapısının beklentilerine yanıt vermekten uzak olan Darülfünan-ı Osmani ile 1932 yılında bütçesi ayrılanmayarak kapatılmıştır.

Atatürk'ün direktifleri doğrultusunda en gelişmiş batı üniversiteleri model alınarak geliştirmeye, yeniliğe ve bilimsel özgürlüğe açık bir üniversite organizasyonu çalışmalarına başlanılmıştır. Dönemin Milli Eğitim Bakanı olan Aydın Milletvekili Dr. Reşit Galip başkanlığında Türkiye'ye dâvet edilen Cöleuvre Üniversitesi Pedagoji Kürsüsü Başkanı Prof.Dr. Albert Malche ve Avrupa Patoloji Derneği Başkanı Prof.Dr. Philip Schwerts ile hazırlanan üniversite reform taslağı 31 Mayıs 1933'de 2252 sayılı yasa ile yürürlüğe girmiştir (2,5).

Bu yasadan sonra Yahudi kökenli oldukları için Almanya'daki soykırımdan kaçan dünyaya ünlü 46 bilim adamının İstanbul Üniversitesinde görev almaya sağlanmıştır. Prof.Dr. Friedrich Dessauer, Almanya'da hıpsobanede İbn. Türk Hükümetinin görevlisiyle İnkemize getirilmiştir. Başlımız ve birçok dile çevirilmiş geniş eserleri bulunan ve kendi bilim dallarında gerçek birer otorite olan Ordinariuslı Profesör unvanı da hocalardan 30'u Tıp Fakültesinde hizmet vermiştir (Tablo 1).

3

İstanbul Üniversitesi'nü Avrupa'daki diğer çağdaş üniversiteler düzeyine taşımak inanca ve heyecana ihtiyacı olan yıllar çalışan bu hocaların büyük çoğunluğu Türkiye'yi kendi vatanları gibi benimsemiştir. Prof.Dr. Hugo Braun (1933-1950) "Bizi demollerin dibinin bile kabul etmediği bir zamanda, Türkiye'nin bize kucak açması, yaşama ve çalışma imkanı vermesi beni ve abladımı ebediyeti mürettef etmiştir. Türkiye daima benim ikinci vatanım olacaktır." demiştir.

1945'de Dünya Savaşı sona erdikten sonra bir kısım Amerika ve Avrupa'ya dönen bu hocalardan Prof.Dr. Karl Lowenthal yurt dışında ölmesine karşın vasiyeti üzerine yurdumuzda gömülmüştür (2).

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi (1945) Ülkemizde açılan ikinci tıp fakültesidir. 1970 öncesi dönemde yurdumuzda sadece 7 tıp fakültesi bulunurken, 1990'da bu sayı 25'e, 1998'de ise %88'lik bir artış göstererek 47'ye ulaşmıştır. Bu artış ülke gereksinimlerinden çok ziyası ağırlıklı bir yapılaşmasını göstermektedir. 1972'de 1750 sayılı kanun ve 1981'de 2547 sayılı kanunla iki kez değiştirilen Üniversite Yasasına karşın günümüzde tıp eğitimi halen özlendiği düzeye gelmemiştir.

Üniversite yönetimlerinin ve Türk Tabipler Birliği'nin önerilerinin aksine tıp fakülteleri kontroşunları artırılarak 1983 yılından bu yana her yıl 5000 civarında hekim mezun edilmeye başlanmıştır. 1997 yılında ülkemiz tıp fakültelerinde 524 öğretim üyesi bulunmaktadır. Bunların %51'i tam zamanlı, %49'u yarı zamanlı olarak çalışmaktadır. Bir öğretim üyesine düşen öğrenci sayısı 0.6 ile 11.8 arasında değişmektedir. Kütüphane, kadavra başına düşen öğrenci sayısı, bilgisayar, eğitim, temel bilimler, psikoloji, tıbbi beceri laboratuvarları ve acil servis gibi alt yapı olanaklarına göre değerlendirme yapıldığında pek çok tıp fakültesinin yeterli düzeyde olmadığı bildirilmektedir (6).

Üniversite sınavlarında 300 puanın da altında öğrenci alan özel tıp fakültelerinin olduğu ülkemizde tıp eğitiminde çok ciddi önlemler alınması gerekmektedir. Temel amaç ülke gereksinimlerine uygun nitelikli hekim yetiştirmektir. Nitelikli eğitim için; eğitim alt yapısı, öğrenci/öğretim üyesi oranı, yatak başına düşen öğrenci sayısı gibi ölçütler göz önünde bulundurulmalıdır.

Çağdaş tıp eğitimi için öğrenci merkezli, problem çözmeye dayalı, entegre, topkunu ile bütünleşen sistematik bir eğitim modelinin yurdumuzda yaygınlaşmasını ve tıp fakültelerinin yeni teknolojik gelişmelere ve ülke koşullarına uygun olarak donanımlarının sağlanmasını diliyoruz.

4

Tablo 1: 1933 Üniversite Reformu sonrasında İstanbul Üniversitesi ve Tıp Fakültesinde görev alan Ordinaryüs Profesörler ve verdikleri dersler.

DERS KONUSU	ÖĞRETİM ÜYESİ	FAKÜLTESİ
1- Biyokimya	Dr. Felix Havrowitz	Tıp Fakültesi
2- Botanik	Dr. Alfred Hellbraun	Fen Fakültesi
3- Cerrahi	Dr. Rudolf Nissen	Tıp Fakültesi
4- Dahiliye	Dr. Erich Frank	Tıp Fakültesi
5- Farmakoloji	Dr. Werner Lipschitz	Tıp Fakültesi
6- Fizik	Dr. Harry Dember	Fen Fakültesi
7- Fizyoloji	Dr. Hans Winterstein	Tıp Fakültesi

8- Göz Hastalıkları	Dr. Josef Igersheimer	Tıp Fakültesi
9- Histoloji	Dr. Karl Lowenthal	Tıp Fakültesi
10- Histoloji	Dr. Max Clara	Tıp Fakültesi
11- Histoloji	Dr. Tibor Peterfi	Tıp Fakültesi
12- Hüyen	Dr. Julius Hirsch	Tıp Fakültesi
13- Hukuk	Dr. Adreas B. Schwarts	Hukuk Fakültesi
14- Kadın Hastalıkları	Dr. Wilhelm Liepman	Tıp Fakültesi
15- Kadın Hastalıkları	Dr. W. Chatler W.Nixon	Tıp Fakültesi
16- Kimya	Dr. F. Ludwig Breusch	Fen Fakültesi
17- Kimya	Dr. Fritz Arrat	Fen Fakültesi
18- K.E.B.	Dr. Karl Hellman	Tıp Fakültesi
19- Laboratuvar	Dr. Kurt Steinitz	Tıp Fakültesi
20- Mikrobryoloji	Dr. Hugo Braun	Tıp Fakültesi
21- Patoloji	Dr. Philip Schwarts	Tıp Fakültesi
22- Patoloji	Dr. Siegfried Obendorfer	Tıp Fakültesi
23- Radyoloji	Dr. Friedrich Ossauer	Tıp Fakültesi
24- Radyoloji	Dr. Max Squalitzer	Tıp Fakültesi
25- Zooloji	Dr. Kurt Köwig	Fen Fakültesi

KAYNAKLAR

- 1- Ege R.: Cumhuriyet Aydınlanmacılığı ve Modern Tıp Eğitimi. I. Ulusal Tıp Kongresi Özel Kitabı, Ankara Üniversitesi, 7-11, 1998.
- 2- Ege R.: Atatürk ve Cumhuriyet Dönemi Sağlık Hizmetleri. Türk Hava Kurumu Basımevi, 15-50, 1998.
- 3- Demirhan A.: Kısa Tıp Tarihi. Bursa Üniversitesi Basımevi, 141-165, 1982.
- 4- Sendaroğlu Ü.: Eskiçağ' da Tıp. Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü Yayınları, 59-18 İstanbul, 1996.
- 5- Tuncel H.: Darülfünun' dan Üniversiteye. Adnan Mendere Üniversitesi Bülteni, Cilt 4, Sayı 4:20-23, Aydın 1999.
- 6- Türk Tabipleri Birliği Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Raporu. 8-20, Ankara 1997.

HİZMET İÇİ EĞİTİM

Ahmet GÜNGÖR - Üniversitemize 1997 yılında açılan atanmış 80 aday personel, yapılan yerini töreninin ardından hizmet içi eğitim başarı belgelerini aldı.

18 Şubat 1999 günü Üniversitemiz Spor ve Kültür Salonunda düzenlenen törende 29 Haziran ile 13 Temmuz tarihleri arasında yapılan hizmet içi eğitim programında başarılı olan 37 yükseköğül, 43 ortaöğül, lise ve dengi okul mezunu aday memur, asil memur oldu.

Öte yandan 1998 yılında açılan atanmış 13 yükseköğül, 14 lise, 4 ortaöğül mezunu 31 aday personelde ise 08 Şubat ile 22 Şubat 1999 tarihleri arasında hizmet içi eğitim verildi. 24 Şubat tarihinde yapılan sınavda tüm personel başarılı oldu.

VETERİNER FAKÜLTESİ KÜÇÜK HAYVAN KLİNİĞİ AÇILDI

Doç. Dr. Hasan ERDEN - Ege Bölgesinin tek veteriner fakültesi olan Üniversitemiz Veteriner Fakültesi Küçük Hayvan Kliniği hizmete girdi.

Aydın Merkez İşıklı ile Şevkeşye köyleri arasında yer alan dört bin metrekarelik kliniğin inşaatı dört yılda tamamlandı.

Öncelikli olarak küçük hayvan kliniklerinin hizmet vermeye başladığı hastanede iç hastalıkları, cerrahi, doğum ve reproduksiyon hastalıkları bölümleri yer alıyor. Bu bölümlerin hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi için merkez, patoloji, mikrobiyoloji, antibiyogram, biyokimya, spermogram, röntgen ve ultrason laboratuvarları oluşturuldu.

Mevcut imkanları ile Ege Bölgesinin en iyi tedavi olanaklarına sahip Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi, Aydın merkez alındığında Bursa, Ankara ve Konya'ya kadar olan bölgelerdeki tek hastane olması nedeniyle ayrı bir önem taşıyor. Hastanede olanakların artmasıyla birlikte büyük hayvan tedavisine de başlanacak.

SEVDALI FIDANLAR BÜYÜLEDİ

Hatice ÇATALOĞLU - Üniversitemizde 10-17 Mayıs 1999 tarihleri arasında düzenlenen IV. Kültür, Sanat ve Spor Şenliğine kapsamında sahnelenen *Sevdalı Fidanlar* adlı iki perdelik oyun izleyicileri büyüledi.

Yenişehir Meslek Yüksekokulu öğrencileri tarafından 13 Mayıs 1999 akşamı gösterime sunulan ve Mesut YALAZAN tarafından hazırlanan oyun büyük beğeni topladı.

Sevdalı Fidanlar 14 Mayıs 1999 günü akşamı Belediye Düğün Salonunda Yenişehir halkıyla buluştu.

ÜNİVERSİTEMİZDE NEVRUZ KUTLANDI

Mahmut AKKIN - Doğanın ve yaşamın yeniden dirilişi olarak kabul edilen Nevruz, bu yıl da Üniversitemizde büyük bir coşku ile kutlandı. Kutlama programının ilk etkinliği, Üniversitemiz Feni-Edebiyat Fakültesi Araştırma Görevlisi Mehmet AÇA'nın sunmuş olduğu *Kültürümüzde Nevruz Yansımaları* konulu konferans idi. Üniversitemiz Merkez Kampüsü Konferans Salonundaki bu etkinlikte Mehmet AÇA, Nevruz algısını ve Türk Dünyasında Nevruz kutlamaları konusunda bilgiler verdi.

Daha sonra Merkez Kampüsünde devam edilen kutlama programında Nevruz zeyi yürüldü. Kutlama Kırıyacak Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin sunduğu halkoyunları gösterisi ile Turizm İşletmeciliği ve Otellilik Yüksekokulu öğrencilerinin sunmuş olduğu Türk Halk Müziği dinletisi ve Nevruz pilavının dağıtılmasıyla son buldu.

H E M Ş İ R E L İ K H A F T A S I

Kemal GÜNDÜZALP - 12 - 18 Mayıs tarihleri arasında kutlanmakta olan Hemşirelik Haftası nedeniyle Üniversitemizde de bir dizi etkinlik gerçekleştirildi.

Aydın Sağlık Yüksekokulu öğretim elemanları, Hemşirelik Bölümü öğrencileri, Üniversite Hastanesi hemşireleri ve ilimiz sağlık kuruluşları hemşirelerinden oluşan komite tarafından düzenlenen kutlama programı çerçevesinde ilk olarak Atatürk Anıtına çelenk konuldu.

13 Mayıs 1999 günü Pergembe Etkinlikleri kapsamında Merkez Kampüsü Konferans Salonunda Hemşirelik ve Ekip Çalışması konulu bir panel düzenlendi. Açılış konuşmasını, Aydın Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü 2. sınıf öğrencisi Özlem YILDIR yaptı. Paneli yöneten Rektör Yardımcısı ve Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji ABD Başkanı Prof. Dr. Bülent ALPARSLAN'ın konuşmasının ardından panelistler, Dokuz Eylül Üniversitesi İzmir Meslek Yüksekokulu öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Cengiz ÜZÜN, aynı Üniversitemin Hemşirelik Yüksekokulu araştırma görevlisi Dilek ÖZMEN ve Üniversitemiz Hastanesi Hemşirelik

Hizmetleri Müdürü Gülşüm CENGİZ birer konuşma yaptılar.

Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Mustafa SARI, Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mehmet GÜREL, Aydın Sağlık Yüksekokulu Müdürü Yrd. Doç. Dr. Çiğdem DEREBÖY, çok sayıda öğretim elemanı, çeşitli sağlık kuruluşlarında görevli hemşireler ile öğrencilerin dinleyici olarak katıldığı panel büyük ilgi ve beğeni topladı.

Hemşirelik Haftası kutlama programı 14 Mayıs 1999 günü düzenlenen yemekten sonra 18 Mayıs 1999 günü sahnelenmiş oyunla devam etti. İlk olarak Üniversite Şenlikleri kapsamında seyirci karşısına çıkan ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu ile Aydın Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin rol aldıkları *Dişçiyim Ortamında Bir Yar* adlı oyun büyük beğeni topladı. Özgen YULA'nın yazdığı oyunu Okul Sekreteri Kemal GÜNDÜZALP yönetti.

Kutlama etkinlikleri çerçevesinde son olarak öğrenciler ve öğretim elemanlarımız katıldığı bir kapanış partisi düzenlendi. 19 Mayıs akşamı düzenlenen Gençler Partisi de katılımları günün ilerince değerlendirildi.

EBELİK HAFTASI KUTLANDI

Kemal GÜNDÜZALP - Her yıl 21-28 Nisan tarihleri arasında kutlanan Ebelik Haftası nedeniyle Üniversitemiz Aydın Sağlık Yüksekokulu tarafından da bir dizi etkinlik gerçekleştirildi.

Aydın Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğr.Gör. Kübra KARADENİZ'in başkanlığında Ebelik Bölümü öğrencileri, SSK ve Devlet Hastanesi ile Doğumevi sorumlu ebeleminden oluşan bir düzenleme komitesi tarafından hazırlanan Ebelik Haftası programında ilk olarak 21 Nisan 1999 günü Atatürk anıtına çelenk konuldu ve saygı duruşunda bulunuldu.

Aynı gün saat 16.00'da Bozca Cate'de bir *Ayşe Partisi* düzenlendi.

Partinin açılış konuşmasını yapan düzenleme komitesi başkanı Öğr. Gör. Kübra KARADENİZ bu yıl kutlama etkinliklerine büyük bir ilgi olduğunu ve bu haftayı her yıl belirli bir program çerçevesinde kutlayacaklarını belirterek, "Aydın Sağlık Yüksekokulu Ebelik Bölümü öğrencileri ile çalışan ebeletleri bir arada olmaları ve kaynaklarımızı sağlamak için böyle bir etkinlik düzenledik" dedi.

Daha sonra söz alan Ebelik Bölümü öğrencisi Hatice Yıldız KUMUŞ ebelik mesleğinin tanıtı hakkında bilgiler vererek şunları söyleti:

"Ebelik çok eski bir sanattır. Zamanın başlangıcından bu yana doğum sırasında kadınlar birbirlerine yardımcı olmuşlardır. Zamanla bazı kadınlar bu işi sürekli yapmaya başlamışlardır. Daha sonra ebelik mesleğinin eğitimde daha ileriye gideceği saptanmıştır. İlk olarak 1560 yılında Fransa'da ebe kursları açılmış, kurs görenlere ebelik ehliyeti verilmiştir. 1738 yılında İngiltere'de ilk sezaryen ameliyatın bir ebe tarafından yapılması, anne ve çocuğu kurtarılmıştır. Yıllar boyu ebelik, hükümlükte olduğu gibi anneden kızına geçen ve yavaş gelişen bir meslek olmuştur."

Ülkemizde modern anlamda ebelik mesleğinin geliştirilme bemsızellikten önce başlamıştır. 1846 yılında Mekteb-i Tıbbiyye'de ilk 2 yıllık ebelik kursları açılmıştır. 1848 yılında ilk sertifika verilmiştir. Dr. Besim Ömer AKALIN, Tıp Okulu ve Ebelik kursunda ders vermeye başlamıştır. 1903 yılında Kadırga'daki bir binada ilk ebe okulu ve kadın hastalıkları kliniği açılmıştır. Besim Ömer AKALIN bu okulun müdürü olmuştur. Bu okula ilkökul mezunu, 30 yaşını geçmemiş kız ve kadınlar alınmıştır. Ders ve klinik uygulamaları yaptırılmıştır. Yetißen ebelerle sadece İstanbul'un ebe ihtiyacı karşılanmış olup, Anadolu'nun ebe ihtiyacı karşılanamamıştır. 1920 yılında çözüm olarak Sağlık İşleri Genel Müdürlüğü 2 yıl yatılı ilkökul mezunu öğrenci olarak Anadolu'nun ebe ihtiyacını karşılamaya çalışmıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra da ebelik mesleği hızlı bir ilerleme göstermiştir. 1937 yılında Balıkesir'de, 1938 yılında Konya'da tescik ve uygulamalı eğitim veren köy ebe okulu açılmıştır.

1961-1962 yıllarında bu okullar Sağlık Okulu adını alarak 3 yıla çıkarılmıştır. 1967 yılından itibaren de bu okullar yavaş yavaş Sağlık Meslek Liselerine dönüştürülmüştür.

Aydın Sağlık Meslek Lisesi, Zeynep Kanul Meslek Lisesi, İparto Sağlık Meslek Lisesi, Ankara Doğumevi bunlardan birkaçıdır. 1978 yılından itibaren de ebelerin Sağlık Meslek Liseleri Ebelik Bölümünü bitirmeleri koşulu getirilmiştir.

1986-1987 yıllarında Sağlık Meslek Lisesi mezunu ebelere 2 yıllık mesleki tanzimlama kursu açılmıştır. 12 Şubat 1993 tarihinde Sağlık Meslek Liseleri yönetmeliğine geçici madde eklenerek, Sağlık okulu çıkışı ebelere dışardan Sağlık Meslek Liseleri bitirme sınavları açılması olup, ebelerin öğrenim seviyelerinin yükseltilmesi amaçlanmıştır. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi bünyesinde lise mezunu ebelere önlisans diploması verilmeye başlamıştır. Sağlık Meslek Lisesi mezunu ebeler için Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi önderliğinde ebelik önlisans programları başlatılmıştır.

Okulumuz 1963'te ebelik öğretmene Köy Ebe Okulu olarak başlamıştır. 1971'de Sağlık Meslek Lisesine dönüştürülmüştür. 1993 yılında Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Ebelik Bölümü olarak lisans programına geçilmiştir."

Partiye Yüksekökol Müdürü Yrd. Doç. Dr. Çiğdem DERİBOY, ilk müdür Doç. Dr. Halkı BAŞALOĞLU, SSK Devlet Hastanesi ve Doğumevi Başhemsireleri ile Üniversite Hastanesi Hemşirelik Hizmetleri Müdürü, Yüksekökol öğretim elemanları, personel, öğrenciler ve sağlık kuruluşları ebeleri katılarak gönülleriince eğlendiler.

Etkinlikler çerçevesinde kutlama komitesi 21 Nisan günü kurumlara ziyaretler yaptı. Son etkinlikler ise 29 Nisan günü Devlet Hastanesi Konferans Salonunda düzenlenen Türkiye'de Ebe ve Hemşirelerin Dünü, Bugünü ve Yarını konulu konferansı idi. Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Müdürü ve Yüksekökolde iki yıldır özveriyle ders veren Prof. Dr. Alev DRAMAL'ın konuşmacı olarak katıldığı konferans yoğun ilgi gördü.

SEVİNÇ ve HÜZÜN BİR ARADA

Kemal GÜNDÜZALP - Aydın Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Tıbbi Laboratuvar Programı öğrencileri birçok açıdan çok şanslılar. Ebelik Bölümünün kapanmasından sonra açılan bu programa 20 kontenjanla başlanmış, ancak beş öğrencinin gelmemesi ya da kayıt döndürmesi, ayrıma gibi nedenlerle sayıları birden 15'e düşmüştü. Bu nedenle hemen hemen iki yıldır her türlü etkinlikte neredeyse her öğrenci görev aldı.

Spor karşılaşmaları, okul takımı ve tiyatro etkinliklerinde aynı öğrenciler görev aldılar. Aydın Sağlık Yüksekokulu ile içiçe ve tek okul gibi yaşadılar.

Aynı okulun şimdiki kapanmış olan ebelik bölümü *Söz Akademi* ile etkinliğe başlamıştı. Ertesi yıl (1967-1968) Tıbbi Laboratuvar öğrencileri Aydın Sağlık Yüksekokulu öğrencileri ile *Mendilimde Gül* Oya adlı oyunu hazırladılar. Hem Üniversite Şenliklerinde hem de başka bir gecede iki kez oynadılar. Tiyatro coşkusu bu yıl da sürdü. Bu kez Özen YÜLA'nın yazdığı *Dişyanın Ortasında Bir Yer* adlı oyunuyla Üniversite Şenliklerinin ilk gecesinde arkadaşlarının ve Aydın halkının karşısına çıktılar.

Basketbolda başarılı olamamışlardı ama tiyatrodaki "ryjiye" diyorlardı. Kardeş okul Aydın Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümünün de düzenleyicileri arasında yer aldığı *Hemşirelik Haftasında* bu kez hemşireler için oynadılar.

İki yılda iki oyunla dört kez izleyici karşısına çıkmışlardı. Beğenilmişler, alkışlanmışlardı. Oyunun ışığını, müzi-

ğini, makyajını, dekorunu kendileri yapmışlardı. Ortam güzeldi, ancak oyun betti! Eğlenceler, spor karşılaşmaları, tiyatro hatta sınav derken, eğitim-öğretim yılı bitmişti.

Ancak okulun bitişine hiçbirini sevinemiyordu. Hatta bir telefon bile uçurmuştu. "Okulumuz dört yıla çıkıyor" diye. Önce kendileri inanmak istiyordu. "Yok öyle şey" yanıtına "Keşke okulumuz dört yıllık olsaydı" diyorlardı. "O zaman hem sporda hem de tiyatrodaki daha iyi yerlere gelirdik".

Tiyatro coşkusu derken mezuniyet gecesi gelip çatmıştı. Bir yıl hazırlık yapmışlardı bu gece için. Para biriktirmiş, davetiye bastırılmış, müzik bulmaya çalışmışlardı.

Gecenin güzelliği: onur, gurur, heyecan derken arkadaşları adına kısa bir konuşma yapan Mürüvvet AYDOĞDU: "Mezun olduğumuz için çok üzgünüz. Keşke mezun olmasaydık." demişti. Geceye katılan Yüksekokul Müdürü Prof. Dr. Ufuk KATKICI ve öğretim elemanları şaşırıyorlardı. Mezuniyet gecesinde böylesine ağlayan öğrenciye rastlanmamıştı. Gece yarısına doğru tüm öğrenciler ağıyordu. Doyarıya ağıyorlardı. Bir hafta önce yaşanan tiyatro coşkusunun yerini mezuniyet hüznü almıştı.

Güle güle Aydın Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Tıbbi Laboratuvar Programının ilk mezunları. Güle güle Tıbbi Lab'lar!..... Sizi çok sevmiştik.

KAPLICA TEDAVİSİ NEDİR ? NE DEĞİLDİR ?

✧ Ö. Faruk ŞENDUR

Termo-mineral suların doğal olarak yeryüzüne çıktığı yerlerde içme, banyo ve inhalasyon yoluyla tedavi amaçlı kullanılması genel olarak kaplıca tedavisi olarak adlandırılmakta olup balneoloji kapsamında yer almaktadır. Kaplıcalar aynı zamanda canlıların yaşam ortamı ile etkileşimini konu alan Ekoloji kapsamında da gösterilmektedir.

Mistik dönemlerde yer üstü sularının kutsallığı kadar yer altı suları da hastalıklara şifa vermesiyle önem kazanmıştır. Kaplıca tedavisinin ampirik yöntemlerle tedavi amaçlı kullanımı milattan öncesi devirlere kadar uzanır. Afrika'da Mnar ve Madagaskar'da sıcak suların şifa amaçlı kullanıldığı Tervat'ta yer almaktadır. St.Morris'te Cermen ve Kent'lerin kullandıkları MÖ 2000 yıllarına ait kaplıcalara ait yapılar bulunmuştur. Etiler ve Friklere ait kalıntılar da Anadolu'daki kaplıca uygulamalarına örnek verilebilir. Yunan bilgini Herodot kaplıca tedavisinden bahsetmiş, Hipokrat ise *De Natura Hominis* adlı eserinde kaplıca tedavisinin ana ilkelerinden bahsederek konuyu ekolojik yönden açıklamaya çalışmıştır.

Kaplıcalar Romalılar devrinde daha verimli kullanılarak, bir yandan savaşları dönen hasta askerlerin tedavisi amacıyla kullanılırken aynı zamanda bu imkan spor ve sporcuların hizmetine sunulmuştur. Kaplıca tedavisi günümüzde de popülaritesini kaybetmeyen hatta giderek artan bir ilgiye kavuşmuş bir konudur. Kaplıca tedavileri bazı ülkelerde oldukça yaygındır. Almanya'da yılda yaklaşık 10 milyon, ülkemizde ise 8.5 milyon kişi bu tedavilerden yararlanmaktadır. Bu yoğun ilgiye karşın eleştirel bilimsel tıp çevreleri, kaplıca tedavilerinin etkileri konusunda yeterli metodolojik araştırmaların olmadığı yönünde görüşler öne sürmektedir. Diğer yandan kusurlu sayıda da olsa yapılan çalışmalarda, elde edilen olumlu sonuçlara dayanılarak, kaplıca tedavisinin özellikle lokomotor sistemin kronik hastalıklarında potansiyel ve etkin bir tedavi olduğu savunulmaktadır.

Kaplıca tedavisinin etkinliği üzerine yapılan çalışmalar, etki mekanizmaları ile ilgili daha çok hipotetik yorumlar getirmektedir. Vansaydan etkiler arasında ortam değişimi, psikolojik etkilenme, plasebo etki ve kaplıca kütüne özgü balneolojik etki sayılabilir. Balneolojik etki içerisinde hemodüzyon, diürezis, artienflamasyon, antialjik etki ve antispazmodik etki bildirilmektedir. Kaplıca

✧ Prof.Dr., ADÜ Tıp Fakültesi FTR AD.

ve teknolojideki gelişmenin ışığında yeniden ele alıp öncelikli konular söyledi:

"Daha etkili bir öğretim-öğrenme sağlanma amacı ile insanın öğrenmesi ve öğretme için ilgili araştırmalara dayalı olarak, insan gücü ve insan gücü dışı araç-gereç, ortamı kaynakları tümünden yararlanmak gerekmektedir. Buna göre öğretimin merkezine öğrenci alınarak, öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve seviyesine göre öğrenim ortamının oluşturulması önem kazanmıştır. Öğrenme ortamının katmanlıdır söz konusu edilen devletin değişikliğinin öğrenci tarafından ortaya koyulması gerekliliği, öğrenci aktivitelerinin ve öğrenme merkezli yöntem ve tekniklerin uygulanmasını gerekli kılmıştır. Öğrenme-öğretim sürecinde bireylerin öğrenme düzeyinin belirlenmesi ve buna göre programın geliştirilmesine dayanak olan ölçme ve değerlendirme tekniklerinin etkili kullanılması ile öğildedir."

Seminerde Etiler Be Sınıf Ortamının Üstün Yetenekli Öğrencilerin Kaldığı konusu hakkında bilgiler veren Öğr. Gör. Nermin NORUKLU, gelişen çağın gereğinden bir olan araştırmacı, ne bildiğini bilen, yeteneklerinin farkında olan bireyler yetiştirmenin nasıl olabileceğini tartışarak: "Bu hedefe ulaşabilmek için öğretimin sağlayacağı demokratik, özgür, bursaç bir sınıf ortamının yaratılmasıdır. O halde bu ortamı oluşturacak öğretimin belirli niteliklere sahip olması gerekmektedir. Yani öğretimin, kendini olan-ku ve olumsuz yönleriyle tanıyabilen, kendisine ve insanlara saygı duyan, gelişmeye açık, yaratıcı, insanlarla iyi ilişkiler kurabilen, mesleğini sever ve alanında yetenebilen bir birey olmasıdır. Bunun yanı sıra öğrencilerin değer veren, onların birincil olduğuna kabul eden, onları dinleyen ve içten olan bir kişilik ortaya koyabilmeye yarar. Ayrıca, ders öğretme yöntemini belirlerken öğrencinin etkin olduğu aktif bir sınıf yaratmalıdır. Öğrencilerin, araştırmacı, sorgulayıcı ve bilgiye ulaşmak için gerekli ıhtilalini yapmasını bilen bireyler olabilmesi için çaba harcamalıdır. Bunun için öğretmen, başarısızlıkları cezalandırmak yerine başarıları ödüllendirme, tebrikleri benimsemiş olmalıdır. Öğrencinin bilgiye ulaşması için gereken isteğin yaratılması buna bağlıdır. Öğrenciyi nasıl konuşacağın, sınıf içinde yaşanan çatışmalarda iç deneğini temel alan

disiplin anlayışını nasıl kullanabileceğini bilmelidir." dedi.

10 Aralık 1998 tarihinde düzenlenen Okt. Ali GÜRES Çocuk ve Spor konusundaki bilgiler verdi. Konuşmasına çocuk ve sporun tanımıyla başlayan, çocuğun doğumundan ergenlik dönemine kadar geçen süreçte yapılmış görsel çalışmalar konusuna değinen GÜRES özellikle çocukların gelişim aşamaları ve motor gelişimi üzerinde durdu. Çocuklarda antrenmanın programlanmasını isteyen Okt. GÜRES, çocukların büyük birer sporcu gibi düşünülmesi ve bu nedenle çocukları antrenmanlarda aşırı yüklenmelerden kaçınması gerektiğini kaydederek öğitimsel koşullarını başarı ile tetmin etmek için çocukların fizyolojik ve psikolojik dengelerini bozacak yüklenmelerden kaçınılması gerektiğini belirtti.

Seminer dizisinin 4 Şubat 1999 tarihinde konuşulan Türkiye'de Futbol Hakemliğine Genel Bir Bakış adı. Okutman Hüseyin BÜYÜKÇOBAN futbolun tanımı, futbolun futbol hakemliğinin önemi, konularını işleyerek endüstri haline dönüşen futbolun içinde önemli bir yeri olan hakemliği değişik açılardan ele aldı.

Hakemliğe başlama yaşı, profesyonel futbolcuların hakemliği, hakemliğin ekonomisi, kurslar ve hakemlik, imzaların öğrençilerine tanınan öncelik ve hakemlikte akademik eğitim ana başlıklarında konuşmasını sürdürdükten BÜYÜKÇOBAN, Türk futbol hakemliğinin daha başarılı düzeye ulaşabilmesi için bu konu başlıklarında yeni projeler geliştirilmesi, hakemlerin teknik ve idari açıdan yönetime katılması ve düşüncelerinin gerekliliğini vurguladı.

Gerçekleştirilen bu akademik seminerler Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürlüğü tarafından düzenlenen ve son sınıf öğrencileri tarafından büyük bir ilgi ile izlenip çok barsetli tertimnalarla yol açtı.

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürü Prof. Dr. Bülent ALPARSLAN, öğrenim elemanları tarafından yoğun ve bütçe bir çalışmayla hazırlanan bu çok kapsamlı ve güncel konulardan ilimizdeki beden eğitimi öğretmenleri, spor eğiticileri ve diğer eğitimcilerin de yararlanabileceği için Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde bu seminerlerin tekrarlanacağını bildirdi.

tedavileri içerisinde termo-mineral suların kimyasal bileşimlerinin de benzer etkilerin ortaya çıkmasında rol oynadığı düşünülmektedir.

Romatizmal hastalıklarda balneoterapinin amacı eklem hareket açıklığını arttırmak, kas spazmını gidermek, fonksiyonel mobilitayı sürdürmek, ağrıyı azaltmak ve hastanın yakınmalarını azaltarak iyi hissetmeyi sağlamaktır. Pozitif sonuçlarda etkin olan faktörler arasında çevre değişimi, kaplıca yöresinin çevresel güzelliğinin sağladığı fiziksel ve mental relaksasyon, ev ve iş uğraşlarından uzaklaşma, kaplıca ile birlikte uygulanan fizik tedavi modaliteleri sayılabilir. Bu faktörlerin çoğu muhtemelen birbirleri ile ilişkilidir.

Genelleme yapılacak olursa romatizmal hastalıklarda kaplıca tedavilerinin temel yararları şöyle özetlenebilir.

- > Ağrı şiddetinde azalma
- > Kas spazmında azalma
- > Yük taşıyan eklemlerde basıncın azaltılması
- > Egzersize zemin hazırlamak
- > Günlük yaşam aktivitelerinde artış
- > Hastanın yaşam kalitesini artırma
- > Analjezik ve non-steroid ilaçlara gereksinimi azaltmak

Antik ve geleneksel niteliklerine karşın kaplıca tedavisi günceldir ve yaygın olarak kullanılmaktadır. Ancak kaplıca tedavisinin etkinliği üzerine yapılan araştırmalar ve olumlu etkileri yönündeki bilimsel kanıtlar yeterli değildir. En azından nicelik ve nitelik yönünden göz doldurmanmaktadır. Buna karşılık, bu çalışmaların çoğunda kaplıca tedavilerinin etkinliği yönünde bildirilen olumlu etkilerin gözardı edilmesi doğru değildir.

Gelecekte kaplıca tedavisinin etkinliğini kanıtlamaya yönelik metodolojik kalitesi yüksek randomize kontrollü klinik çalışmaların gerçekleştirilmesi, kaplıca tedavisinin etkinliğinin bilimsel kesinlik kazanmasına yol açacaktır.

Referanslar:

- > Z.KARAGÖLLE,Kaplıca Tedavisinin Etkinliği,XVü Ulusal FTR Kongresi Antalya, 16-21 Mayıs 1999.
- > N.ÖZER,Dünyada ve Türkiyede Kaplıca Tedavisinin Etkinliği, XVü Ulusal FTR Kongresi, Antalya, 16-21 Mayıs 1999.
- > T.ARASI,Romatizmal Hastalıklarda Balneoterapi, XVü Ulusal FTR Kongresi, Antalya, 16-21 Mayıs 1999.

KISA..... KISA..... KISA..... KISA..... KISA..... KISA.....

**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ETKİNLİKLERİ**

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisans ve doktora yapmakta olan İşletme Anabilim Dalı öğrencileri Erce ARMAĞAN AKSU, Fatma YÜKSEL, Özlem ÇETİNKAYA, Hüseyin ŞENKAYAS, Bora AKTAN, Emin SAYIN ÜNLÜ İşletme Anabilim Dalı öğrencileri Öner ÖZPINAR, Mine YILMAZER, Ferhat B.ÖZGEN, Osman PEKER, İzzet ATES, Turizm Anabilim Dalı öğrencileri Mehmet SARIŞİK, ŞÜKRAN ÖKTEM, Nuray Selma ÖZDİPÇİNER programlarını tamamlayarak mezun oldular.

**SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ETKİNLİKLERİ**

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Mikrobiyoloji Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencilerinden Murathan GÜLAL ve Birgül ÜNAL, programını gerçekleştirip tüm koşulları tamamlayarak yüksek lisans diplomasına almaya hak kazandılar.

**VETERİNER FAKÜLTESİ
ETKİNLİKLERİ**

Veteriner Fakültesi Parazitoloji Anabilim Dalı Öğretim Görevlisi Arş. Gör. Dr. Ayhan DURUKAN 8-10 Nisan 1999 tarihleri arasında Bursa'da yapılan 12. Ulusal İyotik Hayvanlar adlı kongreye katıldı.

Patoloji Anabilim Dalı Öğretim Görevlisi Arş. Gör. Nihat TOPLU 4-6 Mayıs 1999 tarihleri arasında İzmir'de yapılan 1. Ulusal Mastit Hastalıkları Kongresinde Bir Kopekte Nüanslı Plazmit ve Personajlı adlı tebliğ sundu.

Mikrobiyoloji Anabilim Dalı doktora öğrencisi Arş. Gör. Şükri KIRKAN 23-25 Eylül 1998 tarihleri arasında Bursa'da yapılan III. Ulusal Veteriner Mikrobiyoloji Kongresinde Kadavrele Vajinal Akıntı Örneklerinden

Garibovella Vajinalite, Candida Albicans ve Diğer Bulantıverici İnzolasyon isimli tebliği sundu.

Yine aynı kongrede Mikrobiyoloji Anabilim Dalı Öğretim Görevlisi Subeyta ARIKAN Aydın'da Üretilen Dondurulmuş Patogen Mikroorganizmalarda İncelenmesi ve İncelenmesi ve Teknoloji Anabilim Dalı Öğretim Görevlisi Arş. Gör. Dr. Belgin SIKKEN de Tuzak Kırtas ve İç Organlarında Feromon Endokrin ve Diğer Teraziye Tarafından İncelenen ve İdentifikasyonu isimli tebliği sundu.

Veteriner Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Nusret METİN 26.02.1999 tarihinde Hastalıklar ve Klinik Bilimler Bölüm Başkanlığına atandı METİN, 10.06.1999 tarihinde de Üniversite Senatosu üyeliğine seçildi.

Veteriner Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Hasan ERDEN 05.04.1999 tarihinde GERMENCİK Bodem Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Müdürlüğüne, Hayvan Besleme ve Beslenme Hastalıkları Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. A. Gökhan ÖNOL da aynı okul Müdür Yardımcılığına atandı.

Veteriner Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. M. Kamil ÖCAL 28.04.1999 tarihinde Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne atandı.

Veteriner Fakültesi Parazitoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Hasan EREN 28.04.1999 tarihinde Dekan Yardımcılığı görevine atandı.

Veteriner Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalı Öğretim Görevlisi Arş. Gör. Dr. Kamil SEYREK Müşür Veteriner Fakültesindeki doktorasını tamamlayarak 25.03.1999 tarihinde görevine başladı.

Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı öğretim görevlisi Arş. Gör. Dr. Murat SARIERLER ve İç Hastalıkları Anabilim Dalı Arş. Gör. Dr. Sema FAŞA doktora larını tamamlayarak Dr. Vet. Med. ünvanını aldılar.

KISA..... KISA..... KISA..... KISA..... KISA..... KISA.....

KISA..... KISA..... KISA..... KISA..... KISA..... KISA.....

Yenişehir Fakültesi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Necdet LELOĞLU'na emekliye ayırılmasından dolayı 1 Mayıs 1999 tarihinde Turtay Ötelele vada yemegi verildi.

**FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
ETKİNLİKLERİ**

Fen-Edebiyat Fakültesi tarafından *Anadolü ile Samsun'un Çarpışması 80 Yılı ve Osmanlı İmparatorluğu'na Karşılığını 200. Yılı Kutlama Programı* çerçevesinde 28 Mayıs 1999'da *Osmanlı İmparatorluğu'na İç Meslekleri* adlı bir panel gerçekleştirildi. Üniversitemiz Spor ve Kültür Salonundaki panelde Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Necmi ÖLKER *Fatih Sultan Mehmet'in Şahıyeti ve Fethiyesi*, Doç. Dr. Ahmet ÖZGIRAY *Osmanlı İmparatorluğu'nda Türkül Bilencinin Gelişmesi* ve Doç. Dr. M. Akif ERDOĞDU *Osmanlı İmparatorluğu'nda Kardeş Katli ve Sofyanın Devri Mesleket* konulu birer konuşma yaptılar.

18-24 Mayıs Müktezat Haftası Etkinlikleri kapsamında İ. Kültür Müdürlüğü tarafından *Aşık'la Osmanlı Dönemi Mimari* konulu bir panel düzenlendi. Üniversitemiz Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Abdullah YAYLALI'nın yönettiği ve Aydın Müzesi Müdürü Emin YENER ile Aydın Müzesi Araştırmacısı M. Kenan ÖZKAN'ın da konuşması olarak katıldığı panelde Fakültemiz Araç-Gör. Müktezat KURUM, *Aşık Mesleğindeki Osmanlı Dönemi Eserlerinin Günümüzdeki Durumları ve Sorunları*, Araç-Gör. M. Kemal ŞAHİN ise *Aşık İnançları Tarihi Dönemli Binoları* adlı birer konuşma yaptı.

Aydın Müzesi Müdürlüğü ile Üniversitemiz Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü tarafından gerçekleştirilen *Traleeis Antik Kenti Arkeolojik Kazısı 21 Haziran 1999'da* tekrar başladı. Kazıyı Fen-Edebiyat Fakültesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Ralet DİNÇ yönetiyor.

Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü öğrencileri ve öğretim elemanları, 23 Nisan 1999'da Milet'teki Priene

antik kenti ve çevresini, 7 Mayıs 1999'da Karpuzlu'da bulunan Alinda ören yerine, 19 Mayıs 1999 tarihinde de Denizli ili surları içinde bulunan *Herapolis* antik kenti ile *Al Hın ve Çuvaklı Har'a* bilimsel amaçlı geziler gerçekleştirdiler.

Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Vecdi ÖZKAYA, Diyarbakır Dicle Üniversitesindeki görevine başlamak üzere 25 Mayıs 1999'da Üniversitemizdeki görevinden ayrıldı.

Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü Araç-Gör. Sorut. ATEŞLİER, 21 Nisan 1999'da Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde gerçekleştirilen doktora tezi savunmasını başarıyla tamamlayan Doktor ünvanını aldı.

Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dil ve Edebiyat Bölümü Araç-Gör. Gülay MERZAĞOĞLU, Hacettepe Üniversitesindeki görevine başlamak üzere 17 Mayıs 1999'da görevinden ayrıldı.

Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dil ve Edebiyat Bölümü Araç-Gör. Yasemin AY ve Sabih BARANOĞLU, 5 Mayıs 1999 tarihinde *Öğretim Görevlisi* kadrosuna atıldılar.

Üniversitemiz Fen-Edebiyat Fakültesi bünyesinde 1998-1999 Öğretim Yılı Behar Dönemi boyunca Üniversite Personeline açık 26 değişik konu ve konuşmacının yer aldığı sempozyum düzenlendi.

**EGE ÜNİVERSİTESİ TÜRK HALK
MÜZİĞİ KOROSU KONSER
VERMEK
ÜZERE ÜNİVERSİTEMİZCE
KONUK EDİLDİ.**

Ege Üniversitesi Devlet Türk Müzikli Konservatuarı Türk Halk Müziği Korosu, Üniversitemiz Spor ve Kültür Salonunda 12 Nisan 1999 akşamı saatbeğem bir konser sundu. Yaklaşık iki bin kişilerin izlediği konserte Atınç EMNALAR yönetimindeki koro Osmanlı ve Cumhuriyet dönemine ait motifler sundu.

KISA..... KISA..... KISA..... KISA..... KISA..... KISA.....

KISA..... KISA..... KISA..... KISA..... KISA..... KISA.....

**KUYUCAK MESLEK
YÜKSEKOKULU ETKİNLİKLERİ**

Kayıyacak Meslek Yüksekokulu tarafından 98-99 Eğitim-Öğretim Yılı'nın bahar yarısında yapılması planlanan kültür, sanat ve spor etkinliklerinden ilk ikisi gerçekleştirildi.

Bu kapsamda 23 Şubat 1999 tarihinde Çerçre Bittisi adlı bir panel düzenlendi. Yrd. Doç. Dr. Cemal SIVASLIĞIL'in yönettiği panelde konuşmacı olarak DSI Aydın Bölge Müdürlüğünde görevli Zir. Yük. Müh. Dr. Doğan AKAR ve Tenni Kayıyacak Görselli İnanatçılığından emekli öğretmen Akın ÇELEBİOĞLU katıldılar. Panelde insanların çevreye sahip çıkmaları ve daha duyarlı olmaları için ne yapmaları gerektiği, ayrıca toprak ve su kirliliğine neden olan etmenler ve bunlarla mücadele konularına ele alındı.

2 Mart 1999 tarihinde düzenlenen panelin konusu ise Toplam Kalite Yönetimi adlı Yüksekokul öğretimi görevlilerinden Nilüfer CENGİZ'in yönettiği panele Nazilli İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi araştırma görevlileri Mehmet TEKİNKÜS ve Kamil ORHAN konuşmacı olarak katıldılar.

Bu panelde toplam kalite yönetiminin ve temel öğelerinin ne olduğu toplam kalite yönetim modelinin uygulanması ve başarı olmasını için iletişimin önemi ve hangi iletişim yöntemlerinin ne şekilde uygulandığı takdirde başarı elde edileceği konuları ele alındı ve tartışıldı.

Yüksekokulun 1998-1999 Eğitim-Öğretim Yılı bahar döneminde düzenlenen Kültür, Sanat ve Spor etkinlikleri kapsamında 09 Mart 1999 günü Kayıyacak Meslek Sağlık Ocakı Başkanı Dr. İsmail ERTİN'in kişisel, sıvaylı fotoğraf sergisi gerçekleştirildi.

Etkinlikler çerçevesinde 16 Mart tarihinde Yüksekokul Gençlikten İktisat-Öğretim Sorumlusu'na Çerçre Bittisi Serbestin kamulu bir panel düzenlendi.

Nazilli İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Halil ÇİFTÇİ'nin yönettiği panelde konuşmacı olarak Top Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Ferhan DEREBÖY, Aydın Sağlık Yüksekokulu Müdürü Yrd. Doç. Dr. Çiğdem DEREBÖY, İİBF Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Halil MUTIOĞLU ve Turizm İşletmeciliği ve Otellilik Yüksekokulu Arş. Gör. Fehri HARLAK katıldılar.

Panelde gençlerin üniversite eğitimi ne baskın açısı, çevreye uyum ve barınma sorunları, özellikle öğrencilerin yaşadıkları yerde ekonomik çıkar amacı algılanmaları ve birtakım psikolojik sorunlar tartışıldı.

İlberit Nedir Etkiler? kamulu 21 Nisan 1999 günü gerçekleştirilen konferansın konuşmacısı Doç. Dr. Hasan GÜRAK idi. GÜRAK konuşmasında bir ülkeyi kalkınmasında milli gelirin yüksek olması önemli vargola olarak bunun gerçekleştirilmesini için milli gelirin unsurlarından olan yatırım harcamalarının emek ve sermaye açısından olması gerektiği üzerinde durdu.

Hasan GÜRAK ülke kalkınmasının teknolojinin sürekli ilhamı edilerek diğer bilimsel ve teknik bilgiler ışığında ülkenin kendi teknolojisini yaratarak mümkün olabileceğini vurguladı.

Etkinlikler kapsamında düzenlenen son konferans ise 28 Nisan günü gerçekleştirildi. Mesleğin Dünü, Bugünü ve Yarını adlı konferansın konuşmacısı Aydın Serbest Muhasibi ve Mali Müşavirler Odası Başkanı Mesleğin Sorumlusu Feritah AÇAN idi.

KISA..... KISA..... KISA..... KISA..... KISA..... KISA.....

Ünitek

Ünitek

İnşaat

Mühendislik

Müşavirlik

Bilgisayar

Matbaacılık

Tekstil

Ünitek
**Ticaret ve Sanayi
Ltd. Şti.**
**Meşrutiyet Mah. Atatürk Bulv. 7.Sk. No:13 D.4
Tel : 0 - 256 - 214 57 41**
AYDIN

ÜNİTUR

- ✓ Turizm
- ✓ Taahhütçülük
- ✓ Temizlik
- ✓ Pazarlama
- ✓ Gıda
- ✓ Yemek Üretimi

Meşrutiyet Mah. Atatürk Bulv. 7. Sk. No:13 D.4

0 - 256 - 214 57 41

AYDIN

Özel Sağlık

Eğitim ve Yayıncılık

**Sanayi ve Ticaret
Ltd. Şti**

**Meşrutiyet Mah. Atatürk Bulv.
7.Sk. No:13 D.4**
AYDIN**Tel : 0 - 256 - 214 57 41**

- *Genel Kırtasiye*
- *Bilgisayar ve Sarf Ürünleri*
- *Teknoloji Ürünleri*
- *Ofis Mobilyası*

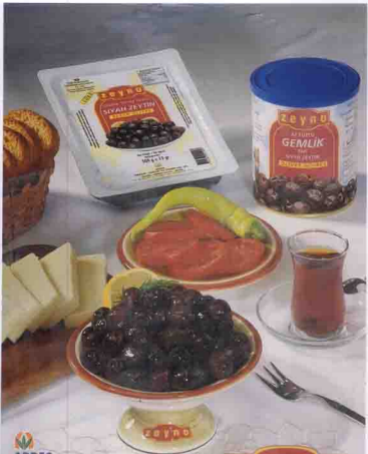
Aydın Büro Sistemleri Paz. ve Tic. Ltd.Şti.

Muğla Yolu Üzeri 35 - AYDIN

Tel : (256) 211 19 63

Fax : (256) 211 18 28

E-Mail: siparis@centrumofis.com

ARDES

Zeytinçilik A.Ş.

PAZARLAMA - 1203/2 Sokak No: 15/3-4 Yenimahalle - ANKARA / TÜRKİYE

Telefon: 0 312 423 1445 (PBX) • Fax: 0 312 452 1455

E-Mail: ardesticaret@superonline.com

FABRİKA/ Aydin Organize Sanayi Bölgesi (09630) Unuturba - AYDIN / TÜRKİYE

Telefon: (90-254) 259 1010 (PBX) • Fax: (90-254) 259 1040 (PBX)

E-Mail: ardestfabriya@superonline.com

ZEYNO®
Zeytin

23 NİSAN'DA ÇOCUKLAR DOYASIYA EĞLENDİ

HABER MERKEZİ- 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı bu yıl Üniversitemiz tarafından da bir dizi etkinlikle kutlandı. Bu kapsamda 22 Nisan 1999 günü Üniversitemiz Spor ve Kültür Salonunda *Türkiye'de Çocuk Olmak* isimli bir panel düzenlendi. Paneye Üniversitemiz Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı öğretim üyeleri Prof.Dr. Gülten İNAN, Prof. Dr. Ayşe YENİGÜN ve Yrd. Doç. Dr. Münevver TÜRKMEN ile Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Kasım KARATAŞ konuşmacı olarak katıldılar.

Panelin ilk konuşmacısı Prof. Dr. Gülten İNAN ülkemiz ve dünya çocuklarının sağlık durumlarını rakamlar, grafikler ve resimlerle gözler önüne serdi.

Prof. Dr. Ayşe YENİGÜN konuşmasında gelişmekte olan ülkelerin ve aynı zamanda da ülkemizin önemli bir sorunu olan çalışan çocuklar ile ilgili bilgiler vererek yaptığı araştırmalardan çarpıcı rakamlar sundu. YENİGÜN çalışan çocukların yasal durumları, eğitimleri, korunmaları hakkında bilgiler vererek bu çocukların sağlıklı olarak büyümeleri ve gelişmeleri için alınması gerekli tedbirleri de değindi.

Yrd. Doç. Dr. Münevver TÜRKMEN son yıllarda kamuoyu gündemini sık sık ılgal eden sokaç çocukları hakkında bilgiler sunduğu konuşmasında bu çocukların sosyo demografik özellikleri ve sağlık durumlarından bahsederek şiddete karşına.

çocuk istismarı, madde kullanımını gibi sokakın riskleri ile ilgili yapmış olduğu araştırmalardan örnekler verdi.

Panelin konuk konuşmacısı Yrd. Doç. Dr. Kasım KARATAŞ çocuk hastalıklarının felsefesi ve ruhundan söz ederek, insan hakları ve çocuk hakları kavramlarının tarihsel kökenleri ve çocuk hakları sözleşmesinin maddeleri üzerinde durdu.

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlamaları çerçevesinde 24 Nisan 1999 günü bir çocuk şenliği düzenlendi. UNICEF Türkiye Millî Komitesi Derneği Aydın Şubesi,

Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü ile Sosyal Hizmetler Müdürlüğü'nün katkı ve çabaları ile gerçekleştirilen şenlik yoğun ilgi gördü. Üniversitemiz Spor ve Kültür Salonunda gerçekleştirilen şenliğe değişik yaş gruplarından yaklaşık 800 çocuk katıldı. Aydın Merkez, Söke ve Kuşadası'nda faaliyet gösteren çeşitli kros ve çocuk kulüplerinin, folklor gruplarının gösterileri ise şenliğe ayrı bir renk kattı. Çocukların gönüllüleriyle eğlendiği şenlikte Tansu Çocuk Tiyatrosu *Dostluk Değirmeni* isimli bir çocuk oyunu sahneye aldı. Oyun, oyuncuların profesyonelliği, kostüm ve dekorları ile tüm çocukların ilgisini çekmeyi başardı.

ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ HASTANESİNİN BUGÜNKÜ DURUMU

* Gökhan ERPEK
** Mümin ÖZGÜL

Hastanemizde bir süreden beri yapılmakta olan iyileştirme çalışmalarını sonuçlarını vermeye başlamıştır. Hasta ve yakınlarının hastanemiz hakkında düşüncelerini öğrenmek amacıyla hastanemizin altı ayrı yerinde bulunan şikayet kutularından son aylarda gittikçe artan oranda teşekkür mektup ve mesajlarının çıkmaya başlaması memnuniyet vericidir.

Yeni poliklinik binasının hizmete girmesiyle fiziki mekan darlığında rahatlama sağlanmış olup hastalara verdiğimiz hizmet kalitesi önemli ölçüde artmıştır.

Bununla birlikte hastanemizde yapılmış olan bazı değişiklikleri Üniversitemiz mensuplarına ve kamuoyuna duyurmaya uygun bulduk.

OCAK 1999 TARİHİNDEN BU YANA HASTANEMİZDE YAPILAN YENİLİKLER

1. Yeni poliklinik binasının hizmete açılması: 15 Mart 1999 tarihinde hizmete açılan poliklinik binamız 37 ayrı mekandan oluşmakta ve 1901 m² kapalı alana kap-samaktadır. Bu binanın bodrum katında yedi depo, iki soyunma odası ve arşiv, zemin katında yedi poliklinik, radyoloji, girişim odası, EKG, solunum fonksiyon testi odaları, birinci katında ise dokuz poliklinik, EMG odası ve bir depo bulunmaktadır. Yeni poliklinik binamızın açılmasıyla hastanemiz fiziki mekan sorununu kısmen çözümlenmiştir.

2. Hasta dosyaları arşivi : Yeni polikliniklerin hizmete girmesiyle birlikte bu binanın bodrum katında daha geniş bir mekana taşınmış, hastaların dosyalarını kendileri alma uygulamasına son verilerek kuryeler aracılığı ile dosyaların polikliniklere dağıtımı uygulanması getirilmiştir. Ayrıca arşivde joker dosya sistemi uygulanması başlatılarak dosyaların kaybolması önlenmeye çalışılmıştır. Bu gün arşivden çıkan dosyanın kim tarafından nereye götürüldüğü bilinmektedir.

3. Hastane idaresi hizmet binasının yeniden düzenlenmesi : Hastane idarecileri ayrı mekânlarda dağınık bir biçimde çalışırken, yeni yapılan bir düzenlemeyle bir araya toplanmıştır. Böylelikle iş akışı ve iletişim kolaylıkla sağlanır hale gelmiştir. Öte yandan idare, polikliniklerle (hastalarla) iç içe görünüm arz ederken araya konulan separatorle bu sorun da ortadan kaldırılmıştır.

* Prof.Dr., ADU Hastanesi Başhekimisi

** ADU Hastanesi Başmüdürü

4. Supervisor sisteminin kurulması : 08 Mart 1999 tarihine değin hastanemizde supervisor sistemi henüz kurulamamıştı. Mesai bitiminden sonra hizmetleri denetleyecek bir mekanizma yoktu. Hastanenin çok önemli bir işlevini üstlenen bu ekibin mesai sonrası, hafta sonu ve diğer resmi tatillerde yapacakları çalışmalarını denetleyecek ve hemgirişlik hizmetleriyle ilgili sorun çıktığında çözüm üretecek sistem kurulmuştur. Hastanemizde henüz Gece İdaresi kurulmadığından bu ekibin yetkileri artırularak, idarenin devami biçiminde çalışmalarına olanak sağlanmıştır.

5. Kayıt işlemleri ve vezne sayısı arttırıldı : Eski polikliniklerde 5+1 Terminal ve bir vezne ile hizmet verilirken yeni polikliniklerde terminal ve vezne sayısı 13'e çıkarılmıştır. Şu uygulama ile altı terminalin önündeki hasta sıraları 13'e bölünerek uzunlukları ve hastaların bekleme süreleri kasaltılmıştır. Bu birimlerde çalışan memurlarımıza kefaletle talii sıyımın istatistik statüsü kazandırılarak aynı zamanda vezne görevi yapabilmeleri sağlanmıştır. Bir başka ifadeyle vezneolar sayısı birden 13'e çıkarılarak vezne kuyruklarında bekleme süresi 13 kat azaltılmıştır.

6. Yeni oluşturulan bu terminallerde hastaların giriş, dosya hazırlanması ve tetkik sonuçlarının işletilmesi yansira burada görevli memurlar aynı zamanda hastaların muayeneye girişlerini düzenleyen sekreterlik görevlerini de üstlenmiştir. Bu sayede daha önceleri kayıt ve sekreterlik işi yapan bir grup hemşire polikliniklerden çekilerek kliniklerde görevlendirilebilmiştir.

7. Resmi evrak onay işlemi yeni poliklinik zemin katında oluşturulan danışma deskinine alınarak hastaların tasdik işlemi için idare binasına gelmeleri önlenmiştir. Hastanemizin kuzey cephesindeki giriş kısmının tam karşısında bulunan bu memurun ikinci görevi ise danışma memurluğudur. Bu uygulamada da hizmetin hastanın ayağına gitmesi amaçlanmıştır.

8. Yeni radyoloji birimi hizmete açıldı : Dört odadan ve iki röntgen makinasından oluşan bu birimde direkt grafilerin çekimi hastanemizin kendi olanaklarıyla daha hızlı ve daha kaliteli olarak yapılmaya başlanmıştır. Şu günlerde film okuma odası çalışmasına başlayarak filmler rapor edilmiş halde hastalara sunulmaktadır.

9. Üniversite personel işlemleri için ayrı sekreterlik oluşturuldu : Üniversite personeli ve birinci derece yakınlara kuyruklarda beklemesini önlemek, işgücü kaybını ortadan kaldırmak ve personelinize verilen farklı değerler bir ölçüsü olarak eleman sıkıntımıza rağmen ayrı bir sekreterlik oluşturulmuştur. Bu birimin işlevi yalnızca resmi işlemleri yürütmek olmayıp üniversite öğretim üyelerinin randevularını düzenleme işlevi de vardır.

10. Özel poliklinikler oluşturuldu : Öğretim üyelerinin mesai dışı özel muayenelerini daha uygun koşullarda yapabilmeleri için eski poliklinik binasında iki ayrı poliklinik oluşturuldu. Mesai içi saatlerde ise bu poliklinikler üniversitemiz öğretim üyeleri ve yakınlarının muayeneleri gerektiğinde kullanılmaktadır.

11. *Laboratuvar düzenlenmesi* : Halen eski poliklinik binamızda hizmet veren kan alma laboratuvarı mevcut mekanda tahat çalışmıyor, uzun hasta kuyrukları oluşuyordu. Yeni yapılan bir düzenlemeyle idrar laboratuvarı, erişkin ve çocuk kan alma laboratuvarlarımız ayrı ayrı mekânlarda hizmet vermeleri sağlanarak hem çalışanlar hem de hastalar mutlu edilmeye çalışılmıştır.

12. Hastanemizde halen 87 hemşire görev yapmaktadır. Bunların 17'si poliklinik, laboratuvar vb. olmak üzere klinik dışında çalışmaktadır. Supervisor ve müdür olarak beş, ameliyathane hemşiresi olarak da 10 hemşire görev yapmaktadır. Kalan 55 hemşire ile yoğun bakım, pediatri, kadın doğum gibi özelliği olan bölümlerde en az birer, diğer kliniklerde ise iki kliniğe bir hemşire olmak üzere hemşire dağılımı düzenlenerek kliniklerin ve hastaların daha iyi hizmet almaları sağlanmıştır. Bu konuda bu yıl açılması için çalışan acil servis de düşünülerek daha güçlü bir yapılamına için çalışmalarımız hızla sürmektedir.

13. İlaç ve tıbbi malzeme satan firmaların hastaneyi ziyaretleri yeni geliştirilen *yaka kartı* uygulaması ile denetim altına alınmıştır. Ayrıca ziyaretçi kartı uygulaması ile hastaneye girişlerin, yeniden dizayn edilen refakatçi kartı ile refakatçılarn disiplini edilmesi sağlanmıştır. Bu arada akademik, idari ve yardımcı sağlık personeline fotoğrafı *yaka kartı* uygulaması başlatılmıştır. Hastaneye başvuruların personelimizi tanımalarının hem güvencik hem de kurum ciddiyeti açısından önem taşıdığına inanmaktayız. Bu uygulamanın beğeni kazanıp başka kurumlar için örnek oluşturması bizi ayrıca mutlu etmektedir.

14. Yatan hastalarımıza, risin ayından itibaren hastanemizi ve uyulması gereken kuralları içeren *hastalar için rehber* dağıtılmasına başlanmıştır. Bununla hastalarımızın hastanemizi tanımaları ve hastanemize adaptasyonlarının kolaylaştırılması sağlanmıştır.

15. *Hedefler* : Ayda ortalama 8-10 bin hastaya poliklinik, 300 hastaya ise yatarak tedavi hizmeti vermeye çalışan hastanemizin öncelikli ihtiyacı üniversitemize ve bölgesine hizmet verecek acil servistir. Çağdaş bir anlayışla fizik mekânımızı elverdigi ölçüde modern bir şekilde dizayn edeceğimiz acil servis önemli bir eksikliği dolduracaktır. Bunun yanı sıra kan merkezinin düzenlenmesi, koroner yoğun bakımın kurulması, yoğun bakım koşullarının daha iyi hale getirilmesi, anjio ünitesinin açılması ve açık kalp ameliyatlarının yapılabilir hale gelmesi hastanemizin konumunu çok değiştirecektir. Ayrıca şimdiden tasgösteren yatak sıkıntımızı hafifletmek için çevrede satelit hastaneler kurma çalışmalarımız da sürmektedir. Yukarıdaki hedeflerimize üniversite çalışanlarımız üstün gayretleriyle 2000 yılına girerken ulaşmayı umuyor, saygı ve sevgilerimizle sağlıklı günler diliyoruz.

TELEVİZYONUN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ *

✱ ✱ Aynur PALA

Yapılan son araştırmalarda, televizyonun çocuk ve yetişkinlerin boş zaman etkinlikleri arasında birinci sıraya aldığı ve ağır ölçüde televizyon izlemenin çocukların bilişsel gelişimi üzerindeki etkileri rapor edilmektedir.

Bir çocuğun bilişsel gelişimi üzerinde olumsuz dış etkilerden en önemlisi, onun televizyon izleme bağımlılığıdır. Standart testlerdeki puanlardaki düşüş, toplumdaki şiddetin artması, öğrencilerin iyi yazmadaki yetersizliği ve diğer olumsuzlukları, son nesil çocuklarının saatlerce televizyon izlemelerine dayandırılmaktadır. Televizyon, hayatın kaçınılmaz bir parçasıdır. Öğretmenler ve aileler televizyonun etkili bir şekilde nasıl izleneceği konusunda çocukları eğitmelidirler.

Amerika'da bir çocuk haftada yaklaşık 15-30 saat televizyon izlemektedir. Çocukların gündüz televizyon izleme saatleri 4:00-9:00 arasındadır ve çocukların yarısından çoğu, cumartesi sabahı 9-11 arasında televizyon izlemektedir.

ÇOCUKLAR NE İZLEMEK İSTER?

İstatistiklerde çocukların çok farklı programlardan hoşlandıkları rapor edilmektedir. Listelerin çoğunda, hasta çizgi filmler, macera ve komedi programları ve özellikle kendileri için hazırlanmış Susun Sofacı gibi eğitimsel içerikli programlar yer almaktadır.

Çocuklar, kanaldan kanala geçebilir ve her zaman en yararlı olan programı seçemeyebilir ve saatlerce televizyonun karşısında düşünmeksiz oturabilirler.

ÇOCUKLAR NİÇİN TELEVİZYON İZLER?

Çocukların çoğu tabii ki eğlence ve zevk almak için televizyon izler. Fakat, bazıları ise sıkıntından veya günlük problemlerden kaçmak, kötü günü unutmak, huzursuz ana-babalarını gözardı etmek veya ödevinden kaçmak için televizyon izler. Çoğunlukla müzik programlarını izlemek, izleyici açısından hiç bilişsel katılımı gerektirmez. Gerçi, bütün programlar eğitici olmayabilir veya olmamalıdır, fakat, bu gibi programları fazla seyretmek, çocukları bağımlı yapar.

Arkadaşlık etme veya bir grup içine katılmada zorluk çeken çocuklar, genellikle daha fazla televizyon izler. Bu çocuklar, televizyondaki karakterler ile bir şekilde ilişki kurarlar ve onlara çok yaklaşırlar. Çoğu çocuk, gerçek ile kurguya birbirinden ayır edebilse de, bazen bu bazı çocuklar için zor olabilir.

* *International Journal of Instructional Media*, Eylül, 1995'de yayınlanan "The Negative Effects of Television on Children" adlı makalenin özet çevirisidir.

✱✱ Okt., ADÜ Yabancı Diller Bülteni